

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 2

SAYI : 20

AĞUSTOS 1963

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Yeni Gelişmelere Doğru	3
Milletlerarası standartları birleştirme çalışmaları	4-5
Portreler	7
TSE Haberleri	8-10
Yanıcı maddelerden korunmak için kullanılan uyarıcı etiket standartları	11
Yurttan Haberler	12-13
B. Amerika'da sınaî standardizasyon çalışmalarına bir bakış	14-15
Porselen izolatör standardı	16-18
Arı petekleri	19
ISO ve IEC Haberleri	20-21
Yayınlar	23
Avustralya Standartları Birliği	25
Fotoğraf kağıtlarının kalite kontrolü	26-27
Summary of Contents	29-32

ADAKALE SOKAK 27
ANKARA

31 Ağustos 1963 tarihinde basılmıştır

DİNLENME VE SONRASI

TSE personeli, Personel Yönetmeliği'nin ilgili maddesi gereğince, Ağustos ayında yıllık izinlerini kullanarak dinlenmiştir. Bu arada TSE'de yalnızca nöbetçi kalmıştır. Personel ile birlikte, standartları hazırlayan elemanlar da tatillerini geçirmek üzere yurdun çeşitli bölgelerine gitmiş ve dinlenmişlerdir. Buna göre, Eylül ayı, taze kuvvetlerin çalışmalara başlayacağı aydır. Eylül ayında başlayarak teknik elemanlar ve personel standard hazırlama işlerinde daha verimli çalışabilecektir.

Bu yıl sonuna kadar yeni binaya taşınılacağını da söylersek bu gayretin daha da artacağı kendiliğinden ortaya çıkar.

TSE, teknik eleman ve standard hazırlama bakımından herhangi bir güçlükle karşı karşıya değildir. Ancak, gelir kaynaklarının yeni atılımları karşılayabilecek gürlükte olması yüzünden malî bir güçlükle karşılaşacaktır. Bu da çalışmaların aksamasına yol açacaktır. TSE Başkanı tarafından çeşitli vesilelerle çeşitli yerlerde açıklanan bu duruma, yeni yıl bütçe çalışmalarının devam ettiği bu aylarda, bir çare olmak üzere, bakanlıklar bütçelerine konulan yardımların artırılmasında fayda görmekteyiz. Beş Yıllık Kalkınma Planında TSE'ye verilen görevlerin çokluğu karşısında başka bir yol görememekteyiz. Planda öngörülen görevlerin yapılabilmesinin bu yardımlarla gerçekleşebileceğine inanıyoruz.

TSE

TSE ÇELENĞİ MR. CHUTTER'IN KABRİNE KONURKEN

TSE adına Mr. R. F. Chutter'in kabrine bir çelenk konuldu

AID misyonunun memleketimizde görevli sanayi müşavirlerinden Mr. R. F. Chutter'in, 26 Temmuz 1963 günü, tedavi için gittiği Amerika'da hayata gözlerini yumduğunu geçen sayımızda teessürle bildirmistik.

Bilhassa TSE laboratuvar projesinin gerçekleşmesinde değerli hizmetleri geçen Chutter, aynı zamanda TSE Genel Kurulu tarafından Enstitünün fahri üyeliğine de seçilmiş bulunmaktaydı.

TSE, bir saygı ve şükran borcu olarak, mütevaffanın kabrini ziyaret için Amerika'daki stajyer uzmanı Argun Dağcıoğlu'nu görevlendirmiş ve Enstitü adına yaptırılan bir çelenki kabre koydurtmuştur. Dağcıoğlu ayrıca Chutter ailesinin evlerine de giderek TSE adına Mrs. Chutter'e başsağlığı dilemiştir.

TSE'nin Amerika'daki stajyer uzmanı, Mr. Chutter ailesi ile birlikte kabre yapılan ziyarette

YENİ GELİŞMELERE DOĞRU

Faruk A. SÜNTER

Ankara, yaz aylarında bir durgunluk geçirir. Haziran ayından Eylül sonuna kadar dört ay süre ile izinler sıraya konulur ve herkes yıllık izinlerini kullanır. İş yerlerinde ise randıman düşer.

Yılın üçte birini kapsayan bu dört aylık yavaş temponun, türlü sakıncaları bilindiği için, çağdaş ileri memleketlerde olduğu gibi Türk Standardları Enstitüsü'nde de personele istediği zaman izin verilmez. İzinler sıraya da konmaz. Her yılın Ağustos ayında TSE'de küçük bir nöbetçi kadro kalır ve geri kalan personel toptan izine çıkar. Tıpkı Üniversite'nin, Mahkemelerin, Danıştay'ın tatili gibi.

Bu arada TSE organları arasında bulunan Teknik Komiteler de toplanmazlar.

Acele veya sürekli işleri nöbetçi kadro yürütür, gerektiğinde işi olan organları çağırır. Fakat yeni ve prensibe dayanan çalışmalara girişmez.

Bu modern toptan izin sistemi de, 132 sayılı Kanunla kazanılan mevzuata dayanmakta ve böylece TSE yılda 11 ay süresiz ve tam randımanla iş görebilmektedir.

Bu yıl 1 Eylül Pazar'a rastladığından TSE, 2 Eylül 1963 Pazartesi günü yaz tatilini bitirmiş olarak, işe başlayacaktır.

Öyle ümit ediyoruz ki, bu çalışma yılı, TSE için çok yorucu ve o oranda da şerefli sonuçlara varılacak bir yıl olacaktır.

Gerçekten, yıllardanberi büyük emekler harcanan TSE Sitesi bu çalışma yılında gerçekleşecek ve 1964 başında Enstitü artık kendi binalarında çalışacaktır.

Bu olay, yalnız bir taşınma, başka bir çatı altında işgörme anlamına alınmamalıdır.

TSE, yeni binalarına geçince bugün yer darlığı yüzünden gerçekleştiremediği birçok yeni organizasyon ve iş alanlarına da el atacaktır.

Hazırlık Grupları ve Teknik Komitelerin de artık bir yer problemi kalmayacak, her gün her isteyen organ toplanma olanağına ulaşmış olacaktır.

Bütün bunlar, TSE'nin bu yeni çalışma yılında verimini mutlaka arttıracaktır.

Memleketimizin büyük bir hızla girdiği plânlı kalkınma devresinde TSE'ye düşen görevleri başarabilmek için gerekli hazırlıklar da hızla ilerlemektedir.

Sonucu daha çok standard yapmağa dayanan bu hazırlıkların uygulanmasında, yeni Site'nin rolü büyük olacaktır.

Standard hazırlama işleri yanında, standard uygulayıcıları yetiştirme ve genel olarak standard anlamını yurda yayma çabaları da, yeni TSE kuruluşlarında kolay ve verimli sonuçlara ulaşacaktır.

TSE Sitesi, yönetim ve eğitim merkezleri ile beraber bu çalışma yılında hizmete girmesine karşı, lâboratuvarların bazıları ancak 1964 yılı sonuna doğru hizmete girebilecektir. Çünkü, binaların tamamlanmış olmalarına rağmen, içlerine konulacak makine ve teçhizatın yabancı fabrikalarca yapılarak gönderilmeleri uzun zaman istemektedir.

Bununla birlikte ilgililer, bu zorlukları da yenmeğe ve TSE Sitesini bir an önce tam olarak yurt hizmetine sokmağa gayret etmektedirler.

Yeni çalışma yılının eşğinde TSE organları ile personeline başarılı bir yıl daha dileriz. Önemi artık tartışılmıyacak kadar benimsenen standard konusunun bu dönemde yurt yüzeyine daha çok yayılmasına bütün bu gelişmelerin faydalı olacağı şüphesizdir.

MİLLETLERARASI STANDARDLARI BİRLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

Meyve ve sebze standardizasyonu ile ilgili muhtelif milletlerarası teşekküller arasındaki işbirliği

I — (O.C.D.E.) İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı :

O.C.D.E.'nin meyve ve sebze üzerindeki çalışma grubu, 1954 yılında, meyve ve sebze standardizasyonu bakımından bütün hareketleri içine alacak temel öğeleri kapsayan bir kuruluşun kurulması işini ele almış bulunmaktadır. Ayrıca Avrupa Produktivite Ajansına, işbirliği yaptığı memleketlere, çeşitli ürünler için Cenevre'deki Avrupa Ekonomi Komisyonu Rekomandasyonlarının uygulama alanına konulması hususunda yardımlarda bulunması tavsiye olunmuştur.

Bunun maksadı, Cenevre'deki Avrupa Ekonomi Komisyonunca işlenmiş olan rekomandasyonların tekerrürünü önlemek, Cenevre'deki çalışmaların pratik surette uygulanmasını sağlamak ve gerekli düzenleri göz önünde bulundurarak çabuklaştırmak ve memleketlerce birlikte kabulünü sağlamak için düzenlenmiş olan rekomandasyonları standartlar haline getirmektir.

Meyve ve sebzeler için O.C.D.E. rejimine göre milletlerarası standartların yürürlüğe konulması 23 Mart 1962 tarihinde C (62) 1 son dökümanda yer alan konsey kararı ile sağlandı.

Halen 11 ürünü içine alan rejim dahilinde 6 standard uygulanmaktadır.

Bu standard rejiminin öbür ürünleri de kapsamı doküman çerçevesi içinde düşünülmektedir. Rejimin hedefi tamamen teknik karakterde olup aşağıda özetlenmiştir:

1 — Standartların çevirileri broşürlerle yayınlanacaktır.

2 — Kontrol metodlarının ahenkleştirilmesi ve kontrol fonksiyonu için bir kontrol belgesi düzenlenecektir.

3 — Mevcut standartların ıslahına çalışılacaktır.

II — Avrupa Ekonomi Komisyonu :

Avrupa Ekonomi Komisyonu, O.N.U. tarafından kurulan bölgesel 4 ekonomi komisyonundan biri olup 1947 yılında kurulmuştur.

Ekonomik bağları kolaylaştırmak, geliştirmek bakımlarından sınıf, ticari ve kazai hususlarda standardizasyon ve birlik sağlamak suretiyle pazarların düzenli bir duruma sokulması için ilgili misyonlar arasında komite veya yardımcı teşekkülleri görevlendirmiştir.

Çabuk bozulan gıda maddelerinin taşınması ile meşgul çalışma grubu bunlardan biridir.

İç taşıma faaliyet komitesi çerçevesi içinde kurulmuş olan bu çalışma grubu, herşeyden evvel taşıma sırasında gıda maddelerini en uygun taşıtlarla sevk için gereken araştırmalarda bulunmak ve koruma tedbirlerini düşünmek ve rasyonel bir teşekkül marifetiyle bu işlemler için ihtiyar olunacak giderleri azaltmakla görevlidir.

Meyve ve sebze meselesini ele aldığı zaman grup, karakteristik hizmetler ve taşımanın gerektirdiği ihtiyaçlar bakımından ürünün iyi korunması ve idaresi hususunda mühim rolü olan ambalaj standardlarının derhal ele alınmasını öngörmüştür.

Bu suretle 15 Ekim 1954 tarihinde meyve ve sebzeler için tahta ambalajların standartları ile ilgili bir protokol yayınlanmıştır.

— Prensip itibarıyla, tekrar kullanılmamak kaydıla Polivolan, paralel epipedik boyut tiplerinden eksiltilmiş sıra dahilinde boyut standardizasyonu,

— Ambalajların, rasyonel şekilde, tertip ve istife elverişli surette ve sağlamlığı temin edilmiş olduğu ortak ölçülerle garanti edilmiş, tecrübe ölçülerinde hazırlanmış olan ve paletlerin kullanılmasına yarayan âletlerden gayet iyi surette faydalanılmasını ve karton ambalaj standardizasyonu ile ilgili problemlerin etüdüne

fiilen başlamış bulunmaktadır.

1961 yılında, tahta ve karton ambalajlarının standardizasyonu için uygulanacak genel prensipleri tesbit etmiştir.

Çabuk bozulan yiyecek maddelerinin standardizasyonu çalışma grubu ise:

F.A.O. ve C.E.E. organları ile birleşik olarak çalışmak üzere taarrum meseleleri komitesi tarafından

1949 yılı Ekim ayında kurulmuş olup, çabuk bozulan yiyecek maddelerinin ortak standardizasyonu ile ilgili problemlerin etüdüne başlamış bulunmaktadır.

Çabuk bozulan yiyecek maddeleri taşıma grubunun çalışmalarını gözönünde tutan bu çalışma grubu da meyve ve sebzeleri ön plana almayı tercih etmiştir.

1952 yılında, taze meyve ve sebzelerden, ortak ve genel şekildeki uygulama alanında kalması gerekenler tesbit olunmuş ve bu keyfiyet 1954 yılının Ekim ayında kabul edilip hükümetlere sunulan meyve ve sebze standardizasyonu protokolunda yer almıştır.

Protokolde tesbit edilmiş olan esasa göre bir sıra tertibile, ürünlere veya ürünlerin kategorisine göre yavaş yavaş belirli sayıda rekomandasyonlar yapılarak, protokolün şeklen kabul edilmesi veya, görüşlerini açıklamaları için, memleketlerin dikkatlerine sunulması karar altına alınmıştır.

Bu rekomandasyonların bazı memleketlerce yürürlüğe konulması, (bilhassa O.E.C.E./A.E.P. tarafından başarılan deneylerle ilgili çalışmalar) tavsiye edilmiş olan Avrupa standartlarının oluşturulmasını sağlama yolundaki hedefe erişilmek için yeni bir adım atılmasına imkân vermiştir.

Bu standartların ilki olan elma ve armut 1960 yılında yayınlanmıştır.

Çalışma grubu faaliyetine ceviz ve yeşil ceviz, yarı muamele görmüş meyvelerin özleri, meyve usareleri ve dondurulmuş meyve ve sebzeler standartları ile devam etmektedir.

Bundan başka, 26 Eylül 1961 toplantısında taşıma çalışma grubu, ürünlerin standardizasyonu ile ilgili olarak yürürlükte bulunan ve alınmış kararlarda tayin edilen hususlara uygun surette ürünlere veya ürün kategorilerine göre ambalaj standartlarını hazırlamakla görevlendirilmiştir. Bu konular üzerinde kesin kararlar iki grubun karma toplantısında alınacaktır.

Çalışmaların gelişmesi ve çalışmalarından elde olunan sonuçların genişliği karşısında iki çalışma grubu 1962 yılında ikili bir misyon halin-

de teknik bir komite kurulmasına karar vermiştir.

Yeni standartların yapılması için çalışma grupları tarafından çalışmalar yapılmaktadır.

III — Avrupa Ekonomik Birliği (C.E.E. - Ortak Pazar)

Ortak Pazarın tarım politikasındaki gelişmeye paralel olarak C. E.E. konseyi 1962 yılında meyve ve sebze pazarları teşekkülü için bir talimat kabul etmiştir. Bu talimat, ilk olarak 30 Temmuz 1962 tarihinden itibaren ürünler veya ürün kategorilerine mahsus ortak standartları hizmete koymayı hedef tutmuştur.

Talimattaki başlıca şart: ortak standartlara konu olan ürünler için üye memleketler standartlarının göz-önünde tutulmayacağıdır.

Halen yürürlükte olan standartlar 21 ürüne veya ürün gruplarına uygulanacaktır. İlk standartlar karnabahar, salatalık, soğan, domates, elma, armut, kayısı, şeftali, erik için yapılmış olup Cenevrede kabul edilmiş olan O. C. D. E. rejimine dahil ve tamamıyla uygun olanlardır.

Diğer standartlar Cenevrede yapılanlar ile esas bakımdan bir benzerlik göstermektedir.

Şu noktaya dikkati çekmek yerinde olur ki Ortak Pazarı dahil altı memleket arasında kullanılmakta olan standartlar, birinci derecede mecburi bir karakter göstermekte ve ikinci derecede pazarın gerçek bir ekonomik ayarlayıcısı rolünü oynamaktadır.

Filhakika kesin olarak söylenebilir ki üye memleketlerle bunlara standardizasyon bakımından katılmış olan memleketler arasında alım-satım serbestisi hususunda aşağıdaki tarihler tesbit olunmuştur.

1 Temmuz 1962 - Ekstra Kategoriler

1 Temmuz 1964 - Kategori - I

1 Temmuz 1966 - Kategori - II nihayet her üye memleket için iç pazarlarda 1968 yılında standardizasyonun uygulanması mecburi olacaktır.

Şu ciheti de belirtmek gerek ki C.E.E. 1962 yılından itibaren bir kontrol belgesi ve bir tüzüğü yürürlüğe koymuş olup, bununla, camia arasındaki mübadelelere konu teşkil eden kontrol usullerini tesbit etmiştir.

IV — Gıda Maddeleri Standartlarına mahsus F.A.O. ve O.M.S. Ortak programı ve milletlerarası komisyonunun yiyecek maddeleri kodeksi :

Yiyecek maddelerine mahsus F.A.O./O.M.S. ortak programı yukarıda sözü geçen komisyona görev vermektedir. Bu görev milletlerarası çeşitli teşekküller tarafından gıda maddeleri alanındaki etkili çalışmaları sadeleştirerek, düzene koymak ve bunların hükümetlerce kabulü için kuvvetli bir mekanizma kurmak ve toplu olarak bir örnek

gıda maddeleri kodeksini yayınlamaktır.

Bu standartlardan gaye, müstahlikin sağlığını korumak ve yiyecek maddeleri ticaretinde bunlara uyulup uyulmadığını izlemek ve garanti etmektir. Bunların yayımlanması ile dünyanın çeşitli bölgelerindeki yiyecek maddeleri standartları gelişecek ve standartlar arasında ahenk meydana gelecek böylece aynı maddelerin milletlerarası ticaretinin gelişmesine hizmet edilmiş olacaktır.

Uzun vadeli bir gelecekte kodekse girmiş olan standartlar, komisyonunun görüşüne göre, fiilen aşağıdaki konuları içine almış olacaktır:

- Tarifler, izahlar
- Terkip
- Kalite
- Tarih
- Etiketleme
- Analiz
- Sağlık

Standartlar, ürünler bakımından müstahlikin sağlığına uygun ve ticari ihtiyaçları karşılayacak niteliği taşıyacaktır. Bundan başka komisyona verilen hizmet ve görev, son karar safhası ile yayın işleri hariç, yalnız tahakkuk sırasında, esas itibarıyla çalışmalara dair cevap verebilecek duruma gelebilmek için faaliyetleri düzenlemek olacaktır.

25 Mart 1963 tarihindeki oturumda, çabuk bozulan gıda maddeleri standardizasyon çalışma grubu yeni Enstitü ile meseleleri gözden geçirmiştir. Grup, çalışmaların birlikte takibi ve karşılıklı temaslarda da bulunulması ve faaliyetlerin cereyanı sırasında gerek ekonomik ve gerek ticari bakımlardan herhangi bir olaya mahal verilmemesine bilhassa itina edecektir.

Bu komisyon ilk toplantısını 25 Haziran 3 Temmuz 1963 arasında Romada yapmıştır.

V — Milletlerarası standardizasyon Teşkilatı (ISO) :

Meyve ve sebzelerle ilgili olarak teşkil edilen komite (ISO/TC-34-SC.3) ilk defa 1959 yılının Kasım ayında toplantısını yapmıştır. Sekreteryalık görevi Polonya'ya tevdi olunmuştur.

Bu alt komite aşağıdaki hususlar üzerinde çalışmalarda bulunmayı üzerine almaya karar vermiştir:

- Nümuneler.
- Analiz metodları,
- Ambalajlama ve etiketleme (C.E.E.) ile birlikte)
- Elma ve armut stokları

O.C.D.E. bu teşekkülle doğrudan doğruya bağ kurmağa girişmemiştir. Zira bu organ Avrupa Ekonomi Komisyonunda ve teknik kısımda esasen temsil edilmiş bulunmaktadır.

VI — Teşekküller arasında işbirliği :

Evvelâ şu noktayı belirtme- lidir ki Ortak Pazarı dahil (6) memleket O.C.D.E. Rejimine aynı zamanda üye olarak daniildirler ve bu alanda iki teşekkül arasındaki sıkı işbirliği, Avrupa İktisadi İşbirliği sekreteryalığının Rejimin yıllık toplantısında hazır bulunulması için yapılan çağrı ile daha da kuvvetlenmiştir.

Daha ziyade genel plân üzerinde standardizasyona bağlı ve fakat rejimin tamamen teknik yetkisi bakımından gözden kaçak (meselâ: Ekstra Kategorinin liberalasyonu ile ilgili) teklif hususunda, kendi üyesi bulunan memleketler arasında azami nisbette mübadele münasebetlerini kolaylaştırmak O.C.D.E. için bir mükellefiyet teşkil etmektedir. Bu sebeple teşkilât, problemlerin etüdü için genel menfaatleri koruyacak müteakıl anlaşmaya yarayacak karşılıklı görüş teatisine faydalı bir zemin hazırlayabilir.

İşte bu anlamla O.C.D.E.'nin 7-8 Mayıs 1963 tarihli toplantılarında meyve ve sebzeler çalışması grubu fikrini ifade etmiş bulunmaktadır. Grup bundan başka O.C.D.E. arasında sıkı ve samimi temaslara yapılarak alınması mümkün olan tedbirlerle, Brüksel'de alınmış olan tedbirler arasında aynı zamanda eşitlikle O.C.D.E.'nin çalışmalarında ahenk ve denge- nin sağlanmasını hızlandırmak zarureti üzerinde ısrarla durmuştur.

Avrupa Ekonomi Komisyonu toplu bir halde bölgesel bir çağrıda bulunmuş, ancak bu sıkı münasebetler sekreteryalara zirvesinde tahakkuk ettirilmiştir.

Bu neviden işbirliği yapılması çalışmalarda tam bir şekilde iş bölümü sonucunu temin edecektir.

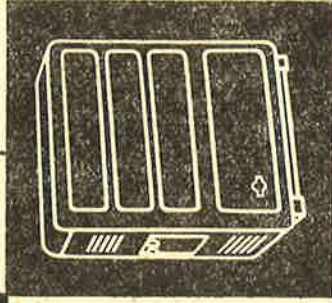
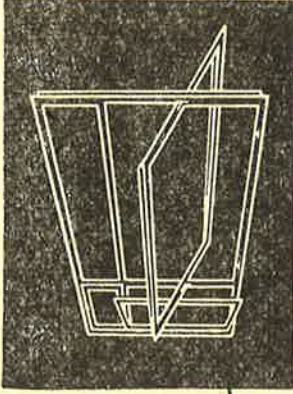
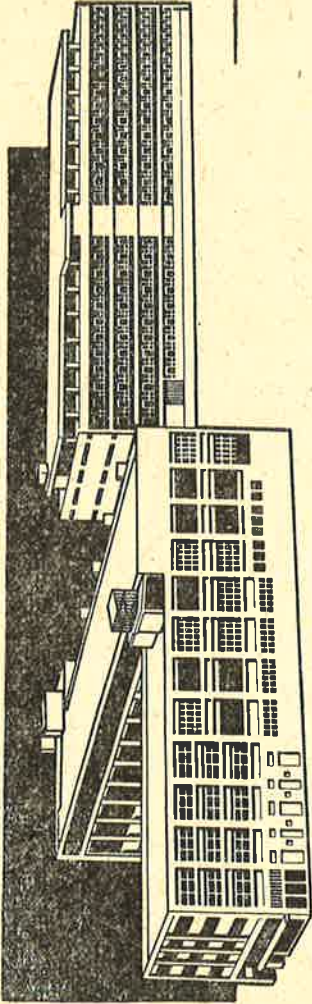
Avrupa Ekonomi Komisyonu, elde edilmiş olan tecrübelerle dayanan görevle ilgili olarak formüle edilmiş tekliflere göre mevcut standartların oluşumuna ve son olarak gözden geçirilmesine hizmet etmiş olacaktı.

Bununla birlikte, F.A.O./O.M.S. Komisyonu ile yiyecek maddelerine has kodeks ve ISO teşkilatıyla daha geniş toplantılar yapmak suretiyle bağ temin etmektedir.

Komisyon, teknik seksiyonu aracılığı ile, Rejime dahil olan ve olmayan fakat C.E.E. standartlarını bir taraftan uygulayan ve öte yandan bunların tefsirlerine ve kontrol şekillerine yardım eden memleketler arasında ahenk tesisini sağlamıştır.

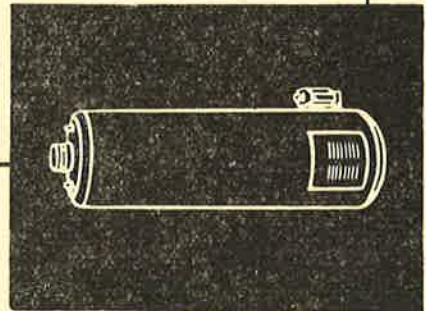
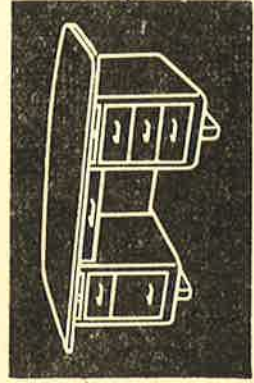
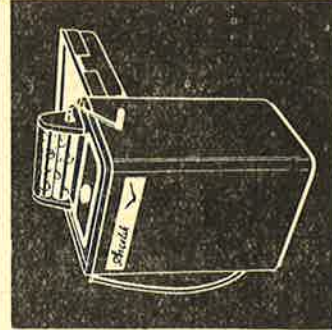
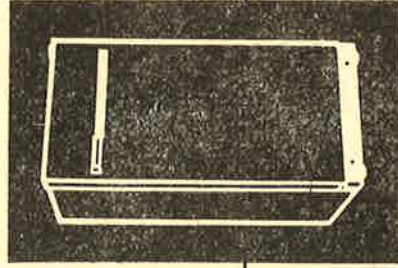
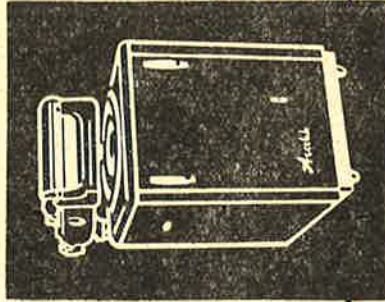
Standartların belirli bir hudut içinde ahenkleştirilmesi ve bir örnek olarak düzenlenip uygulanmaya sunulması bu üç teşekkül arasındaki temaslara çok geniş ölçüde kolaylaştırmakta ve böylece bahçe ürünleri-

(Devamı 28. sayfede)

ARÇELİK

EN UYGUN FİAT - EN YÜKSEK KALİTE

SÜTLÜCE, KARAAĞAÇ CAD., 2-4, TEL.: 49 44 00

PORTRELER

Zülfikâr Ali Bhutto

**PAKİSTAN STANDARDLAR
ENSTİTÜSÜ BAŞKANI**

Geçen yıl yapılan genel seçimlerden sonra yeniden kurulan hükümette Sanayi ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına getirildi. Bir süre önce ölen Mohammed Ali'nin yerine Dışişleri Bakanlığı görevini de yapmaktadır.

Sanayi ve Tabii Kaynaklar Bakanı olması dolayısıye Bhutto, Pakistan Standardları Enstitüsünün de tabii başkanıdır.

Z. Ali Bhutto 1928 yılının Ocak ayında Larkana'da dünyaya gelmiştir.

Zülfikâr Ali Bhutto, iyi bir tahsil yapmıştır. Kaliforniya Üniversitesi Siyasî İlimler Kısımından 1950 yılında parlak bir derece ile mezun olmuştur.

İngiltere'de Chunch Kolejine devam etmiş, Oxford Üniversitesinde Masters derecesini almıştır. Aynı yıl Londra'da Lincoln's Inn'de avukatlık yapmağa başlamıştır.

Bhutto, Londra'da hukuk öğrenimini bitirdikten sonra Southampton Üniversitesi Devletler Hukuku Kürsüsüne tayin edildi. 1953 de Pakistan'a dönüşünde Sind İslâm Hukuku Kolejinde Anayasa Hukuku hocası yaparken avukatlığa başladı.

1957 yılında Z. A. Bhutto, B. Milletler Genel Kurulu'nun toplantısında Pakistanı temsil etti. 1958 Şubatında, Cenevre'de Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Konferansında Pakistan Delegasyonunun başkanı olarak görev aldı.

1958 Ekiminde Bhutto, ihtilâl kabinesinin Ticaret Bakanlığına atanmıştır.

1960 yılında Azınlık İşleri Millî İmar ve İstihbarat Bakanlıklarına atanmıştır.

1960 Nisanında diğer görevlerine ilâveten yeni kurulan Yakıt, Enerji, Tabii Kaynaklar ve Keşmir İşleri Bakanlıklarının da başına getirildi.

Bhutto, bu görevde 1960 Nisanından 1962 Haziranına kadar kaldı.

1959-1960 yıllarında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 14 ve 15. toplantılarında Pakistanı temsil etti.

Zülfikâr Ali 1960 yılının Eylül ayında devrimci Türk Hükûmeti ile Pakistan arasındaki münasebetleri tâyin ve tesbit etmek üzere özel olarak Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

Zülfikâr Ali Bhutto, halihazırda Keşmir'de Hindistan ile yapılan müzakerelerde Pakistan delegasyonu başkanlığını yapmaktadır.

**Fausto Almeida de
Alcantra Carreira**

**PORTEKİZ STANDARDİZASYON
TEŞKİLATI GENEL DİREKTÖRÜ**

Mühendis Fausto Almeida de Alcantra Carreira, güçlü bir idareci olarak tanınmıştır. 27 Ekim 1900 yılında doğmuştur. Elektroteknik Mühendisliği ile Yüksek Teknik Enstitüsünden mezun olmuştur.

Lerida'da Vis-Konsül, Millî Tesisler Abideler Genel Müdürlüğü Elektroteknik Seksiyon Şefi olarak işbaşında bulunmuştur.

1936 Kasım ayında, Sanayi Genel Müdürlüğüne atanmış, bu görev: 1948 yılının Haziran ayına kadar devam etmiş ve bu departmanın yetkilerinin yeni bir kuruluşa devrolunması üzerine, o zaman tarım ve endüstri maddeleri genel denetleme dairesi direktörü seçilmiştir.

Fausto Almeida de Alcantra Carreira, kamu hizmetleri bakımından aşağıda sıralanmış olan görevlerde bulunmuştur:

— 1948. yılı Temmuz ayına kadar endüstri yüksek Konseyi Başkanı. Daha sonra, 1961 yılında ayrılıncaya kadar Konsey üyesi,
— Porselen ve kumlu taş maddelerinin karakteristik tariflerini yapmakla görevlendirilmiş olan komisyonun başkanlığı,

— Şimdi Portekiz Standardizasyon teşkilatına dahil tarım ve endüstri maddeleri Baş Müfettişliği ile birlikte, aşağıdaki görevleri de üzerinde bulundurmaktadır.

— Standardizasyon Konseyi Başkanı,
— Standardizasyon merkez idare komisyonu başkanı,

— Deniz aşırı Gümrük Yüksek Teknik Komisyonu üyesi,

— Tarım Yüksek Konseyi üyesi,

— Ekonomik Koordinasyon Komisyonu üyesi,

— Alkol Teknik Konseyi üyesi,

Yabancı ülkelerdeki milletlerarası toplantılara Portekizi temsilen katılmıştır.

Şimdiye kadar ISO/23-54 ve 87 numaralı Teknik Komitesinin tarım makineleri, kökulu yağlar ve mantar topraklarına başkanlık etmiş ve 1952 yılından beri ISO Genel Kurulunda Portekizi temsil etmiştir.

1950 yılında, Tarım ve Endüstri maddelerinin genel denetlemesi organının yayını olan (Gazete de Normalizacao) bültenini tesis etmiştir, bu bülten 1962 yılından itibaren «Boletim de Normalizacao» adı altında yayınlanmakta olup standardizasyon problemleri üzerinde türlü makaleleri içine almaktadır.

TSE Personeli izinden Döndü

Bilindiği gibi Ağustos ayı TSE personelinin izin ayıdır. Personel yönetmeliğinin 22 nci maddesine göre, «yönetim kurulu, Mayıs ayında bildirmek kaydıyla umumî izin ayını Ağustos ayından başka bir aya da alabilir». Bütün personelin, nöbetçi kalacak olanlar hariç olmak üzere, aynı ay içinde izin kullanmasının iki sebebi vardır: Birincisi bütün öbür standard kurumlarının bu ay içinde topluca izin kullanmaları; ikincisi de böylece çalışma temposunun aksatılmamasıdır. İzinlerin çeşitli aylara bölünmesi halinde, bazı personelin çalışıp bazılarının izinli bulunması halinde işler aksamakta, bir personel öbürünün işini gereği gibi yürütememekte ve istenilen verim alınamamaktadır. İşte bu sebeple Ağustos ayı dinlenme ayı olarak seçilmiş, bu uygulamanın faydalı olduğu şimdiye kadar yapılan uygulamadan anlaşılmıştır. Ağustos ayının sona ermesile dinlenme süresi bitmiş ve bütün personel yeni bir güle işlerinin başına dönmüştür.

SOSYAL MESKEN STANDARDLARININ TAMAMLANMASI İÇİN ÇALIŞILYOR

28.8.1963 günü Devlet Plân lama Müsteşarlığında Beş Yıllık Kalkınma Plânının 1964 yılı tatbikatı ile ilgili olarak bir toplantı yapılmıştır.

Başbakan Yardımcısı Prof. Turhan Feyzioğlu, İçişleri, Bakan Hıfzı Oğuz Bekata, Bayındırlık Bakanı İlyas Seçkin, İmar ve İskân Bakanı Prof. Fahrettin Kerim Gökay, Çalışma Bakanı Bülent Ecevit, Plânlama Müsteşarı ve ileri gelenleri ile ilgili daire ve Türk Standardları Enstitüsü temsilcilerinin katıldığı bu toplantıda 1964 yılında uygulanacak sosyal mesken inşaatı ve gecekonduların ıslahı konuları görüşülmüş yatırımların sosyal mesken inşaatına kaydırılmasını sağlayacak tedbirler ve sosyal mesken ihtiyacını en iktisadî şartlar altında aynı zamanda mümkün olan kısa zaman içinde karşılayacak standard tipler üzerinde önemle durulmuştur.

Bu arada:

Yapı Malzemesi Araştırma Enstitüsünden beklenen hizmetin ifası için bir fon ayrıl-

ması ve çok taraflı şümüllü bir mahiyet arz eden sosyal mesken standardlarının tamamlanmasına gereken önemin verilmesi,

kararlaştırılarak toplantı son bulmuştur.

Bir OECD Uzmanı TSE ilgilileri ile Görüşmek Üzere Türkiye'ye Gelecek

Yaş meyve ve sebzeler standardları konusunda incelemeler yapmak üzere OECD uzmanlarından Mr. Barreau, eşi ile birlikte, 30 Eylül 1963 tarihinde memleketimize gelecek ve TSE'de çalışmalara başlayacaktır. Ortak Pazarı gireceğimiz şu sırada gelen Mr. Barreau'nun yaş meyve ve sebzelerimiz konusundaki incelemelerinin faydalı sonuçlar vereceği umulmaktadır. TSE uzmanlarının da katılacağı çalışmalar sonunda Avrupa Ortak Standardları ile ilgili görüşlerimizin esasları da tesbit edilmiş olacaktır.

TSE Laboratuvarı İçin Malzeme Siparişi Yapıldı

TSE Laboratuvarı yapımı son hızla ilerlemektedir. Binalar içine yerleştirilecek makina ve teçhizatın tesbiti Amerikalı uzman ile birlikte TSE uzmanları tarafından kesin olarak tesbit edilerek ilk parti malzeme sipariş edilmiştir. İkinci parti malzemenin siparişi de yakında yapılacaktır.

Fransız Hükûmetinin Teknik Burslarından Birini TSE Uzmanı Kazandı

Fransız Hükûmetinin Teknik İşbirliği çerçevesi içinde 1963 yılı için Türkiye'ye tahsis ettiği burslardan birini Türk Standardları Enstitüsü Teknik Komite üyelerinden Kimya Yüksek Mühendisi Nüsret Sever'in kazandığı Sanayi Bakanlığının yaptığı tebligattan öğrenilmiştir. Standard çalışmalarında gayret ve iyi hizmetleri görülen arkadaşımızın karşısına çıkan bu imkândan da azami ölçüde faydalanıp başarı kazanmasını dileriz.

9 YENİ TÜRK STANDARDI SATIŞA ÇIKARILDI

Türk Standardları Enstitüsünce hazırlanmış bulunan 9 Türk Standardının da basım işleri sonuçlanarak satışa çıkarılmış olduğu öğrenilmiştir.

Bu standardlar şunlardır:

TS.57 — Telgraf ve telefon hatlarında kullanılan por-selen izolâtörler	6.— TL.
TS.58 — Floresan lâmba balastları	13.— TL.
TS.59 — Tornavidalar	22.— TL.
TS.60 — Pensler ve kerpetenler	23.— TL.
TS.61 — Vida biçimleri (formlar)	23.— TL.
TS.64 — Odun lifi levhaları	3.— TL.
TS.65 — Odun lifi levhaları nümune alma ve muayene metodları	5.— TL.
TS.67 — Pürmüz lâmbaları	27.— TL.
TS.69 — Pernolar, pimler, sıkma kovanları ve gupilyalar	43.— TL.

STANDARDLARLA İLGİLİ KARAR VE TEBLİĞLER

TS.35,36,37 ve 38'e aykırı malların satış ve tasfiyesine dair tebliğ

STANDARDLARA AYKIRI MALLARIN 1/3/1964 TARİHİNE KADAR SATILMASI UYGUN GÖRÜLDÜ

Yalıtılmış iletkenlerle ilgili TS. 35, TS. 36, TS. 37 ve TS. 38 in mecburî kılınmalarından evvel yapıp ta, bu standartlara aykırı olan mallar hakkındaki Sanayi Bakanlığı tebliğini aşağıda veriyoruz :

Sanayi Bakanlığından :

15.8.1962 tarihli ve 11181 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmış bulunan,

— Yalıtılmış iletkenlerde ve kablolarda kullanılan yalıtıcı kılıflar ve dolgu malzemesi (TS. 35).

— Yalıtılmış iletkenlerde ve kablolarda kullanılan kâğıt, (TS. 36).

— Yalıtılmış iletkenlerin muayene metodu (TS. 37).

— Yalıtılmış iletkenlerin yapısı (TS. 38),

standartlarının mecburî tatbiki konulması hakkındaki 23/6/1962 tarihli ve 6/674 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesi gereğince, bu standartların yürürlüğe girmiş bulunduğu tarihten evvel imâl edilmiş standartlara aykırı mal bulunan ve bunların cins ve miktarlarını 15/2/1963 tarihinden itibaren 15 gün içinde mahallî ticaret ve sanayi odalarına, sanayi odalarına, ticaret odalarına, bunların bulunmadığı yerlerde belediyelere bildirmiş olan hakikî ve hükmi şahısların elindeki malların, 15.2.1963 tarihinden evvel imâl edilmiş olduklarını belirtecek damga ve işaretlenmek ve standard dışı mal olduğu zikredilmek kaydıyla aşağıda gösterilen şartlar dahilinde 1/3/1964

tarihine kadar satılması ve tasfiyesi uygun görülmüştür.

1 — Mamuller üzerine standarta aykırı mal olduğunu gösterir etiket konulacaktır.

2 — Standarta aykırı olan bu mallar mutavassıtlara değil, doğrudan doğruya müstehlike satılacaktır.

3 — Her ayın sonunda, o ay içinde satılan miktar, ilk beyannamenin verildiği odalar veya belediyeler ve imalatçı veya satıcı tarafından bildirilecek ve bu makamlarca alınan bildirim kâğıtları Bakanlığa intikal ettirilecektir.

4 — Müstehlik elinde bulunan mallar bu kayıtlara tabi olmadan, satışa arz edilmemek şartıyla kendi ihtiyaçlarında kullanılabilir.

Çimento Ambalajları hakkında karar

Çimento ile ilgili (TS. 19, 20, 21, 22 ve 26) sayılı standartların ambalaja ait 3,0 maddelerinin (d) fıkralarının değiştirilmesi TSE Teknik Kurulunda kararlaştırılmış ve keyfiyet Sanayi Bakanlığına bildirilmişti. Bu değişiklikle ilgili 26/7/1963 tarihli ve 6/2012 sayılı karar Resmî Gazetede yayınlanmıştır.

TS. 19, 20, 21, 22 ve 26 Türk Çimento Standartlarının, değişen 3.0 maddeleri şöyledir:

«d) Kâğıt torbalar ile yapılan teslimatta memleket dahili karayolu ile nakliyatı en az 3,deniz yolu ile nakliyatı ise en az 5 katlı kraft kâğıdından yapılmış torbalar kullanılacaktır. Torbaların dış katı minimum 90 gr/m' kraft kâğıdından ve diğer katları ise minimum 70 gr/m' kraft kâğıdından olacaktır.»

Kararnameye göre deniz yolu ile ilgili değişiklik 1/1/1964 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

TS. 55 DE DEĞİŞİKLİK YAPILDI

Bakanlar Kurulunca 23.9.1962 gün, 6/986 sayılı Kararname ile tatbiki mecburi hale konulan TS. 55 Evlerde ve Sanayide kullanılacak Petrol Endüstrisi sıvalaştırılmış Hidrokarbür Tevzi Tüpleri Standardında değişiklik yapılmıştır.

Bu standard da değiştirilen 1.2.2 madde şu şekilde olmaktadır:

1.2.2. - Tavlama :

Gözde parçaları, ayak ve sap kısımları ile ağız halkası birbirine kaynak edilip ham olarak imal olunan tüpler alev teması olmayan özel bir tav fırınında tavlama işlemine tabi tutulur. Kullanılmış olan sacın durumuna göre lav işlemi aşağıdaki gibi yapılır:

a) Eğer tüp imalinde kulla-

lanılan saclar evvelce normalleştirme tavına tabi tutulmuşsa, tüpler 900 - 950 C° sıcaklıkta normalleştirme tavına tabi tutulur.

b) Eğer tüp imalinde kullanılan saclar evvelce normalleştirme tavına tabi tutulmuşsa, tüpler 600 - 650 C° sıcaklıkla gerilim giderme tavına tabi tutulur.

Her iki halde de verilmiş olan tav sıcaklığına ulaştıktan sonra tüpler adı geçen sıcaklıklarda 6 - 7 dakika kadar tutulduktan sonra fırından çıkarılarak hava cereyanına maruz kalmıyacak şekilde soğumağa terk edilir.

Bu değişikliği açıklayan Bakanlar Kurulu'nun karar sayısı 6/1795 dir.

Ticarette Tağşiş yapanlar için tatbik olunan cezalar ağırlaştırılıyor

B. MİLLET MECLİSİ ADALET KOMİSYONU 1705 SAYILI KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINI KABUL ETTİ

T. B. Millet Meclisi Adalet Komisyonu 21.8.1963 tarihinde yaptığı toplantıda 1705 sayılı Ticarette Tağşişin Men'i ve İhratın Murakabe ve Korunması hakkındaki kanunun 6 ncı maddesini değiştiren kanun tasarısını kabul etmiştir.

Bilindiği gibi 1705 sayılı kanun 1930 yılında yürürlüğe girmiştir. Kanun koyucu o zaman bile bu konuya gereken önemi vermiş, sert hükümler koymuştur. Ancak, para cezası ile hapis cezası için asgari haddin konulması sebebiyle tatbikatta hiç değeri olmayan 10 lira ağır para cezası verilmektedir. Bu uygulama konunun

ruh ve maksadına aykırı düşmekte ve tağşişi kazanç yolu olarak görenler için, hiç bir anlam taşımamaktadır. Bu sebeple para ve hapis cezası için asgari bir haddin tertibi düşünülmüş, para cezası için bin lira, hapis cezası için bir ay tesbit edilmiştir. Ayrıca en çok beş bin lira olan para cezası da on bin liraya çıkarılmıştır. Yürürlükteki kanunda bulunan kara listeye kayıt hususu ise günün koşullarına aykırı görülerek kaldırılmıştır.

6 ncı maddenin teklif olunan yeni şekli şudur:

Bu kanuna tevfikân Hükû-

metce alınan kararlara ve tüm züklere aykırı hareket edenler, tacir olsun veya olmasınlar haklarında mahkemelerce fiillerinin mahiyetine göre bin liradan onbin liraya kadar, diğer kanunlarda tayin edilen cezalar daha ağır olursa onlar tatbik olunur ve tekrerrüri halinde ağır para cezası iki misline kadar iblâğ ile beraber bir aydan üç seneye kadar da hapis cezası hükmolunur. Bu gibiler hakkında ittihaz olunan bilcümle cezaî mukarrerat mahkemelerce ayrıca masrafları mahkûmlara raci olmak üzere mahallî gazetelerle ilân ettirilir.

GEÇEN AY İÇİNDE TSE'YE YABANCI MEMLEKETLERDEN GELEN STANDARDLAR

YABANCI MEMLEKET	Alman	Hindistan	Y. Zelande	İsviç	Avustralya	Cekoslovak	İtalya	Japonya	İngiltere	Polonya					Toplam
HAZIRLIK GRUBU															
ELEKTRİK				2	1	5		6							14
LABORATUVAR		2						1							3
KİMYA		1	3						4						8
İNŞAAT	39*				4		21*								64
MADEN		9						14		12					35
MAKİNA					2	3			6						11
MÜHENDİSLİK NÖRMLARI				14											14
TEKSTİL		2						28*							30
ZİRAAT															
T O P L A M	39	14	3	16	7	8	21	49	10	12					179

Yanıcı maddelerden korunmak için kullanılan uyarıcı etiket standartları

Yaklaşık olarak 20 yıl önce bir Amerikan rıhtımında üç liman işçisi bir yığın madeni kapların sağladığı gölgede rahatça öğle yemeği yemekte idiler.

Bir süre sonra bulundukları yerin alevler içinde kaldığını görünce hemen oradan kaçtılar.

Bunlardan biri, içersinde uçak benzini bulunan ve sızmakta olan madeni kapların yanına bir sigara izmariti atmıştı. Anlaşıldığına göre bu kaplar üzerindeki etiketlerde yazılı «tutuşabilir» (Inflammable) işareti etkisiz kalmıştır.

1960 yılında Britanya Standardları Enstitüsü (flammable) «Tutuşabilir» kelimesini bir standart olarak kabul ettiği zaman yukarıda anlatılan olayı da örnek olarak belirtmiştir.

Son yıllar içinde Britanya Standardları Enstitüsüne birçok sanayi kuruluşları ile sigorta şirketlerinden dilekler gelmiştir. Bunlar «Inflammable» yerine «flammable» kelimesinin kabulünü istemişlerdir. Bu istek hükümet kuruluşları tarafından da desteklenmiş, delil olarak aşağıdaki noktalar ileri sürülmüştür.

a) Inflammable kelimesi başında gelen «in» harflerinin olumsuzluk takısının anlamı ters duyurma yapacağı kanısı vardır.

Yanlış yorum yüzünden yabancı ülkelerin tutuşur maddeler alımında sorumluluğu daha ağırdır.

b) Bir çok sanayide, Amerikada flammable deyimi kullanılmakta olduğundan bu ülkelerle yapılan ticarete aynı deyim kullanılması halinde Bri-

tanya için pek çok kazanç sağlanacaktır.

Örneğin: «Flammable fabrics Act» adlı bir Amerikan Kanunu vardır. İngilteredeki dokuma ihracatçıları Amerikan pazarlarında yer almak istiyorsa bu durumu kabul etmelidirler.

Bu kanunda flammable «tutuşabilir» deyimi yapıkın veya giyim eşyasının hemen ve şiddetle ateş alabilir anlamını taşımaktadır.

«Tutuşabilir» kelimesinin kullanılması için başvuran ilgililer dokuma, kimyasal maddeler, inşaat, sanayii ve sigorta şirketleridir.

İçlerinde «tutuşabilir» (flammable) kelimesinin kullanılmış olduğu Britanya Standardları yayınları örnek olarak aşağıya çıkarılmıştır.

PD. 2777 yerli yanma kazaları ile ilgisi olan mamul malzemelerden tutuşmağa yatkın olanlar

BS. 2963 tutuşmağa yatkın malzemelerin denet metodları

BS. 476 yapı ve yapı mal-

zemeleri ile ilgili yangın deneyleri.

Bölüm II. ince ve bükülür maddelerin ateşalma deneyleri. BSI Komitelerinin bir çokları kullandıkları deyimi bırakarak onun yerine flammable deyimini kullanmayı tercih etmeğe eğilimlidirler.

Ancak Inflammable kelimesinin kullanılmasını emreden hükümlerin de etkisi altında bulunmaktadırlar.

Burada belirtilen ilgililerin hepsi kelimenin açık anlamı ile kullanılmasını istemekte idiler.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki; Britanya'da bir standardın tatbikinde görülen aksaklıklar etkisini göstermekte, kullananların itirazları ile düzeltilmektedir.

Tutuşabilecek, patlayabilecek maddeler üzerinde uyarıcı olarak kullanılan etiketlerin daha etkili olması konusu standardla ilgili kuruluşların çalışmaları içinde yer almaktadır.

Bu basit gibi görünen bir düzeltme bir çok feci kazaları önleyecektir.

İş Adamları

İKTİSAT GAZETESİ

okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

Şehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 - ANKARA

YURTTAN HABERLER

XXXII. İzmir Enternasyonal Fuarı Açıldı

Bu yılki fuara 29 yabancı memleket katılmaktadır — Ticaret Bakanı fuarı açış konuşmasında istihsalde kaliteyi yükseltme, ihracatta tip ve ambalâja önem vermenin lûmunu belirtti

29 yabancı memlekete mensup 2053 firma ile 136 millî teşekkül ve müessesenin katılmakta bulunduğu XXXII. İzmir Enternasyonal Fuarı, 20 Ağustos 1963 Salı günü yapılan mutad bir törenle açılmıştır. Açılış töreninde Ticaret Bakanı, Turizm ve Tanıtma Bakanından başka mülki ve askerî erkân, Fuara katılan yabancı ve yerli teşekküller temsilcileri ile büyük bir halk topluluğu hazır bulunmuşlardır.

Fuarın açılış münasebetiyle bir konuşma yapan Ticaret Bakanı Ahmet Ögüz, umumî ekonomik gelişimiz hakkında bilgi vermiştir. Konuşmasına hazır bulunanları selâmlamakla başlayan Bakan, bu yılki fuar hakkında kısaca izahat verdikten sonra sözü dış ticaretimize intikal ettirerek kaydedilen gelişmeye işaret etmiş ve devamla «Bütün bu gelişmelere ve ihracatın artış temposuna rağmen, varılması gereken noktadan çok daha uzaklarda bulunduğumuz bir an için dahi unutulmamalıdır. Bu hal, memleketin cari ihtiyaçlarını temin etmek, ekonomik yapısını kuvvetlendirmek ve tediyeye bilançomuzu islah etmek için kendi kaynaklarımızın bir kıfayet derecesine henüz ulaşmadığını göstermektedir. Binaenaleyh istihsalimizi miktar ve çeşit bakımından artırmak, kaliteyi yükseltmek ve binnetice de ihracatımızı gerek mad-

de çeşidi, gerekse hacim ve kıymet bakımından beher mahâl arttırmak, tip ve ambalaj mevzularına icap eden ehemmiyeti vermek zorundayız» demıştır. Daha sonra Ortak Pazar'la olan münasebetimize, yabancı sermaye celbine, ziraî reformlara, yatırımlara, dış ticaret rejimine, turizme, son çıkan sosyal kanunlara dair açıklamalarda bulunan Ticaret Bakanı, Hükûmetin ziraî istihsal teşvik, fiatları mustakar bir seviyede tutma ve ihracatı artırma yönünde büyük gayretler sarfettiğini belirterek, sözlerine şöyle son vermiştir «XXXII. İzmir Enternasyonal Fuarının Türk Milletine, Millî iktisadiyatımıza ve fuara katılan bütün yabancı memleketlere hayırlı olmasını dilerim»

Bakan, konuşmasını müteakip kurdelayı keserek Fuarı

ziyarete açmıştır.

Geçen yıllar olduğu gibi, bu yılda fuar 1 ay süre ile açık kalacak ve 20 Eylül 1963 tarihinde kapanacaktır. İzmir Fuarına 29 yabancı memleketin katılımı, Fuar tarihinde bir rekor teşkil etmektedir. Zira şimdiye kadar açılan İzmir Fuarlarına en fazla 27 devlet katılmıştı. Diğer taraftan Brezilya, İsviçre ve Ürdün bu yıl ilk defa fuara katılmaktadırlar.

Fuarda, resmi ve özel sektörümüze mensup teşekkülleri-miz mallarının en iyi şekilde teşhiri hususunda gereken her şeyi yapmışlardır. Özel sektöre mensup müesseselerin mamûl ve mahsulleri, geçen yıllar olduğu gibi bu yılda, toplu olarak Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin Pavyonunda teşhir olunmaktadır.

Millî Prodüktivite Merkezi Kuruluyor

Gittikçe gelişen memleketimizde verimi arttıracak tedbirleri almak üzere bir millî Prodüktivite Merkezi kurulması için bütün hazırlıklar yapılmıştır. Hükûmet tarafından 1962 yılında hazırlanan kanun tasarısı Büyük Millet Meclisine sunulmuş olup halen bir kararla Komisyonunda incelenmekte-

dir. Maddelerinin yarısına kadar incelenen tasarı pek yakında Meclis Genel Kuruluna sunulacaktır. Böylece, Avrupa'da prodüktivite kurumu olmayan tek memleket Türkiye'de de prodüktivite konular ile uğraşacak bir kurum kurulmuş olacaktır.

İhracatçı Birlikleri Yeniden Teşkilâtlanıyor

İhracatçı Birliklerinin günün şartlarına göre teşkilâtlanması konusu 5 Yıllık Plân çerçevesi içinde ele alınmış, İGEME tarafından hazırlanan bir kanun tasarısı bir uzmanlar kurulunca 22/8/1963 tarihinde incelenmeğe başlanmıştır. Tasarıda çeşitli fonksiyonlar, bu arada standardizasyon ve standartlara uygun mal hazırlayıp ihraç durumu üzerinde durulmuştur. Tasarıda ayrıca bir federasyon kurulması da öngörülmektedir.

Tohumların Kontrolü İçin Kanun

Tohumluk olarak kullanılacak çeşitli tohumların tescil, kontrol ve sertifikasyonu hakkında Tarım Bakanlığınca hazırlanan tasarı kanunlaşarak 29/8/1963 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Kanuna göre, «asgarî standardın altına düşürülmüş veya tağşiş edilmiş olarak» tohumluk satanlar hakkında para ve hapis cezası verilecektir. Bunun için bir kontrol teşkilâtı kurulmuş olup bütün tohumluklar muayene edilecektir. Ancak, 308 sayılı bu kanunda tohumluk standartlarının yönetmeliğe göre sınıf ve kademelere ayrılacağı yazılı ise de bu sınıf ve kademelerin nasıl yapılacağı belli değildir. Bu konuda TSE ile işbirliği yapılacağı umulmaktadır.

Ekonomik Kalkınma ve Sosyal Meseleler Semineri Sona Erdi

Ekonomik ve Sosyal Etüdler Konferans Heyeti tarafından düzenlenen «Türkiye'nin Ekonomik Kalkınması ve Sosyal Meseleleri» konulu seminer 5 Ağustos'ta İstanbul'da açılmış ve 24 Ağustos tarihine kadar devam etmiştir.

Seminere işçi ve işveren temsilcileri, yerli ve yabancı müşahitler ve üniversite mensupları katılmışlardır.

Seminerde, konferansçılar tarafından konu ile ilgili çeşitli tebliğler okunarak tartışılmıştır.

Ticaret Oda ve Borsalarının Bölge toplantıları

Türkiye'nin muhtelif bölgelerindeki Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Borsaları, zaman zaman toplanarak iş ailemini ilgilendiren çeşitli meseleler üzerinde durmakta ve bölgenin kalkınmasında alınması gerekli tedbirleri tesbit etmektedir. Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği tarafından hazırlanan «bölge toplantıları yönetmeliği» çerçevesinde tertiplenen bu toplantılar yine mezkûr Birlik tarafından organize edilmektedir. Bu cümleden olarak ağustos ayında iki ayrı bölge toplantısı yapılmıştır. Bunlardan ilki 2 ve 3 Ağustos tarihlerinde Erzurum'da (Doğu Anadolu Bölgesi) diğeri de 18 - 19 Ağustos'ta İzmir'de (Ege bölgesi) yapılmıştır.

Toplantılara bölgenin Oda ve Borsaları temsilcilerinden başka Türkiye Odalar Birliği ilgilileri ve bazı bakanlar da katılmışlardır.

Bölgenin toprak ürünleri, hayvancılık, çalışma, eğitim, sanayi ve maden, ulaştırma, turizm, nüfus ve istihdam meselelerini incelemek üzere kurulan komisyonlarca hazırlanan

raporların müzakere olunduğu toplantılarda mamul ve mahsullerimizin kaliteleri ve standardizasyonu üzerinde de önemle durulmuştur.

Tescilsiz Marka Kullanan Sanayiciler Cezalandırılacak

Elişleri ve küçük sanat mamulleri ve zirai mahsuller hariç diğer bütün sanayi mamulleri üzerine 1 Mart 1957 tarihinden itibaren Sanayi Bakanlığınca tescil edilmiş markaların imalatçısı tarafından konulması zorunluğuna rağmen birçok imalatçının buna uymayarak tescilsiz marka kullandıkları görülmüştür. İstanbul Bölge Sanayi Müdürlüğü bu konuda İstanbul Ticaret Odasına gönderdiği bir yazıda bundan böyle yapılacak kontrollarda tescilsiz marka kullanan imalatçılar hakkında kanunî muamele yapılacağını ve ilgililerin mevzuat hükümleri gereğince marka tescili muamelelerini gününde tamamlamalarını bildirmektedir.

Memleket ve Dünya olaylarının
tarafsız yorumunu

**FORUM Dergisi'nden
okuyunuz**

100 Krs.

P.K. 131 - Ankara

(Standard — 54)

B. AMERİKA'DA SİNAİ STANDARDİZASYON ÇALIŞMALARINA BİR BAKIŞ

Muzaffer UYGUNER

ABD'inde standard çalışmaları başlangıçta dağınık olmuştur. ASA kurulmadan önce bir çok kurum standard yapma yoluna girmiş ve bir çok sanayi işletmesi kendi standartlarını kendileri yapmışlardı. İlk standartları yapanlar arasında devlet daireleri, mühendis dernekleri, ticaret dernekleri (trade associations) de bulunuyordu.

ASA kurulmadan önce bazı önemli standartlar yapılmış ve geliştirilmişti. Sözgelisi bugünkü tel çapları 1857 yılında Brown ve Sharpe tarafından ortaya atılmıştı. Bakır ve diğer demir olmayan elektrik iletkenlerinin çaplarında geometrik bir geliş-

me olması tabiidir. Bir işletmenin standardı olarak başlayan vida ve dişliler standartlarının gelişmesi de uzun aşamalar sonucunda sağlanmıştır. Seller'in vidalar sistemi, 1864 yılında bir standard olarak önerilmeden önce, onun borusunda uzun yıllar uygulanmıştı. Boiler Code Committee of the American Society of Mechanical Engineers tarafından 1914 yılında yapılan Kazan Kod'u standartlar arasında ortak olarak yapılanların ilkidir. Bu, bütün sanayiciler tarafından kabul edilmiş ve State'lerce uygulanması lüzumlu görülmüştür. Bu komite, ASA yanındadır, ISO'nun Kazan Kodlarını

Birleştirme Komitesi (TC 11) nin Sekrteryahlığını da yapmaktadır.

ASA'nın kurulduğu 1918 yılından önce, her mühendislik derneğinin bir standartlar komitesi, ya da kendi standartlarını yapan bir teşkilâtı vardı. Bu standartların bazıları ulusal olarak uygulanmış ise de çoğu belirli bazı sanayide veya bölgede kullanılmıştır. American Society for Testing Materials derinlemesine çalışmaları ile öbür derneklerden ayrılmaktaydı. Uygulamada görülen aksaklıklar, her derneğin bir standardizasyon komitesi kurmasını gerektiriyordu. Böylece birlikte çalış-

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ Ş E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallariyle daima

müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 - 2105

ma imkânları doğuyor ve birlik sağlanıyordu. Sözelgeşi yük altında ısı yükselmelerinin ölçülmesi metodu, American Institute of Electrical Engineers'in standard komitesi üyesi bulunan General Electric ve Westinghouse Electric temsilcilerinin bu konuda anlaşmaları sonucu geniş olarak uygulama alanı bulmuştur. Bu komitenin çalışmaları sırasında görülmüştür ki üzerinde çalışılan standartların hemen hepsi daha önceden mühendislik dernekleri tarafından yapılmış, yayınlanmıştır. Bu yüzden başlangıçta bazı talî komiteler kurulması için buna zaruret de vardı.

Daha önce, 1911 yılında çeşitli dernekler ve sanayiciler tarafından yapılan standartların Amerikan Society of Mechanical Engineers tarafından kütüğünün tutulması teklif edilmişti. Bu öneri olumlu bir sonuç vermemişti, çünkü zamanına göre ileri bir öneri idi; AIEE bundan sonra çeşitli dernek ve sanayici ile temasa geçerek bu konuda standartların birleştirilmesi için harekete geçti. Böylece problem çeşitli mühendislik yayın organlarında tartışma konusu haline geldi. Aylarca sonra 28 Haziran 1916 tarihinde, Society of Civil Engineers, American Institute of Mining and Metallurgical Engineers, American Society of Mechanical Engineers, American Society for Testing Materials'ı üçer üyeden ibaret bir organizasyon komitesi kurulmasına ve bu komitenin bir ulusal standard kurumu kurulması için çalışmasına karar verdi. Bu organizasyon komitesi, kuruluş şekli ve şartları üzerinde anlaşmaya varılmadan önce iki yıl çalıştı.

American Engineers Standards Committee (AESC) son toplantısını 19 Ekim 1918 tarihinde New-York'da Mühendis Dernekleri binasında yaptı. İki

yıl çalışan 15 kişilik komite üyeleri, komitenin yeniden kurulmasına ve komiteye Ticaret Bakanlığı, Harp Bakanlığı ve Deniz Bakanlığı temsilcilerinin de katılmasına karar verdiler. Böylece AESC hükümet temsilcilerinin de katıldığı bir kuruluş haline aldı.

Beş esas kurucu her yıl 1500 dolar ödemekteydi. Yeni Komite bir çok proje hazırladı. İlk proje ulusal sanayi koruma kodu şeklindeydi ve hükümet kuvvetine dayanıyordu. 1919 yılında ise İçişleri ve Tarım Bakanlıkları ile ticaret dernekleri, özel teşebbüs ve meslek teşekküllerinin de kuruma katılması uygun görüldü. Aynı yıl içinde daimi bir sekreter atandı (Dr. Faul G. Agnew) ve bu sekreter önce AESC ve sonra ASA'da 28 yıl çalıştı. Bu arada İngiltere Standardları Enstitüsü Direktörü Charles le Maistre'in ABD'ye gelmesi, onunla konuşma olanağı yarattı. Böylece komitenin kuruluşu İngiliz Enstitüsünün kuruluşuna benzetilmiştir.

Konu, standartların geliştirilmesi hususunda bir işbirliği ve fikir birliği kurulmasıydı. Bunda herkes aynı fikirdeydi. Fakat bunun nasıl gerçekleştirileceği hususunda fikirler ayrılıyordu. Hükümet kurumu şeklinde olmasını isteyenler, standartları geliştirme görevinin hükümete ait olduğu, özel dernek ve kurumlarının görevi olmadığını ileri sürüyordu. Komite standartların bir «yardımcı kuvvet» olduğunu kabul ediyordu. Federal bir kurum olmasını isteyenler ise merkezîyetçi bir kurumun standartların geliştirilmesinde faydalı olamayacağını iddia ediyorlardı. Kuruluşla ilgili taslak, bu hususta bir kesinlik taşımadan hazırlandı. Bu çalışmalar 1921 yılına kadar sürmüştür. Fakat ilk tasarının incelenmesine Safety Code Correlation Committee (SCCC) tarafından olan 1920 yılında başlanmış ve

bu komite bugünkü ASA'nın standard kuruluna model olmuştur.

AESC'nin öteki komiteleri arasında vida, maden ve elektrik standard komiteleri anılabilir. İlk Amerikan sanayi standardı 1919 yılında kabul olunan B2-1919 (bugün B2.1-1945) işaretli standarddır.

1928 yılında AESC bir organizasyon komitesi olmaktan çıktı ve yeni bir ad - American Standards Association (ASA) - aldı. Yeni bünyeye geçiş eski fikir ayrılıklarını canlandırdı.

Bu yeni şekilde yönetim kurulu yönetimden ve malî işlerden sorumludur. Standardlar Kurulu ise teknik işleri düzenler. 1948 yılında ise ASA bir ortaklık gibi yeniden teşkilâtlandı ve teknik komitelere hükümetin katılımı azaltıldı. Üyelik beş dernek ve üç hükümet temsilciliği olarak 110 teknik kurum ve 2300 özel teşebbüsün katılımı ile iyice genişledi.

İhtiyarî bir işbirliğine ve demokratik prensiplere dayanan ASA standartların mecburî uygulanması için bir kuvvete sahip değildir. Bir çok Amerikan standardı belediye emirleri veya talimatnameleri olarak ya da eyalet ve federal hükümet kanunları ile mecburî uygulamaya konulmuştur. Bütün Amerikan standartları zaman zaman gözden geçirilir, yeniden yürürlüğe konulur ya da yürürlükten kaldırılır.

ASA yalnız ulusal alanda kalmamış, ISO ve ABD'ni temsil görevini de yüklenmiştir. Aynı görevi IEC'de de yapmaktadır.

Standardizasyon hareketi devamlı gelişme göstermekte ve ASA bu alanda geniş çalışmalar yapmaktadır. Elektronik, otomasyon, plâstik ve sentetik imalat, nükleer enerji alanlarında yeni çalışmaları yürütmekte ve öncülük etmektedir.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

ELEKTRİK HAVA HATLARI
İÇİN
MESNET İZOLATÖRÜ

TS. 76/1

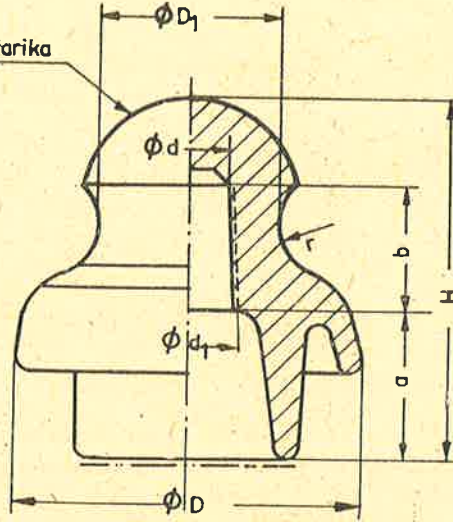
UDK.

E Tipi mesnet
izolatörü

Şekil ve Boyutlar
tavsiye mahiyetindedir.

Ölçüler mm'dir

Alâmeti farika
yeri

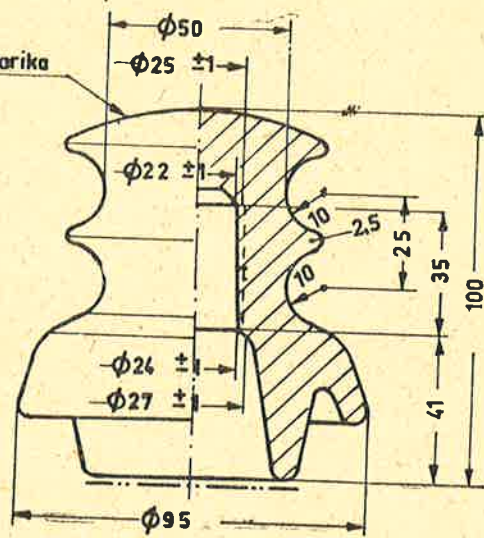
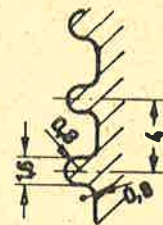
Basit E tipi izolatörlerin boyut ve ağırlıkları

Kısa işareti	D	H	D ₁	d _{min}	d _{1 min}	a	b	r	takribi ağırlık kg
E - 95	95	97	50	22	24	41	35	14	0,550
E - 80	80	87	42	19	21	38	30	9	0,350
E - 60	60	62	32	15	17	25	25	6	0,140

E 95/2 tipi mesnet
izolatörü

Alâmeti farika
yeri

Tesbit yuvası
nın vidası

Kısa işareti	Ortalama kırılma yükü Ton	Takribi ağırlığı kg
E 60, E 80, E 95	1,25	0,55
E 95/2	1,25	0,60

--- işareti yerler sırlanmayacak

YENİ Standardlar

**Nominal gerilimi 1000 V'a kadar
elektrik hava hatları için**

PORSELEN İZOLÂTÖRLER STANDARDI

Kemâl TAN

Yüksek Mühendis

Porselen izolâtörler serisinden bulunan ve Enstitümüzce daha evvel kabul edilen «Telegraf ve Telefon hatları için porselen izolâtörler» standardını dergimiz okurlarına tanıtmak üzere yayınlanan yazıda da işaret olunduğu gibi, toprağın pisirilmesi yolu ile alet ve edevat imalâtı Türk halkının en eski sanatlarından birisidir. Bu itibarla porselen imalâtı sanayiinin biraz daha gelişmiş bir sanayi kolu olan 1000 v'a kadar nominal gerilimli elektrik hava hatları için porselen izolâtörlerin de standardlaştırılması memleketimizde başlangıç halindeki bu cins imalâta büyük yardımcı olacağı göz önünde bulundurularak Enstitümüzce ele alınmıştır. Büyük nisbette Alman VDE 0444/43 nizamnamesi ile DIN 48050, 48051, 48150, 48151 ve 48154 standardlarından faydalanılarak hazırlanan standard tasarısı Enstitü ihtisas komitelerinde yapılan çalışmalarla memleketimiz bünyesine ve mevzuatına uygun hale getirildikten sonra, mütalâaları alınmak üzere :

- Teknik Üniversiteler,
- İlgili resmî ve özel teşekküllerle, sanayi odaları,
- Çanak kale Seramik Fabrikaları A. O.

dan ibaret 22 yere gönderilmiş ve alınan mütalâalara göre gereken değişiklikler ve düzeltmelerle ikmal olunarak Enstitü Teknik Kurulunun tasdikine arz olunmuştur.

Her standard gibi bu standard da mümkün olan ihtimamla ikmal olunmuş bulunmakla beraber, tatbikatın vereceği sonuçlara göre daima gelişecek ve tekniğin gelişmelerine ve memleketin şartlarına uyarak olgunlaşma hayatını yaşayacağını peşinen kabul ediyoruz. Bilhassa memleketimizde yeni tatbik mevkiine konulan bu standardda da diğer standardlarımızda olduğu gibi boyut ve şekillerin tavsiye mahiyetinde yani ihtiyarî bırakılması yolu seçilmiştir. Bu suretle imalâtçı, elindeki malzeme ve imâl imkânlarına göre istenilen mekanik ve elektrik özelliklerini sağlamak üzere, boyut ve şekil seçmekte serbest bırakılmıştır. Ancak tavsiye mahiyetinde de olsa standardda verilen şekil ve boyutlara da uyarak istenilen mekanik ve elektrik özelliklerini sağlamak tavsiye mahiyetinde de olsa standardda verilen şekil ve boyutlara da uyarak istenilen

özellikleri sağlayan imalâtçı, imalâtının diğer memleket imalâtı seviyesinde olduğunu anlamış olacaktır.

Standardın konusu «nominal gerilimi 1000 V'a kadar olan elektrik hava hatlarında kullanılan porselen izolâtörler ile bunların sınıflandırma ve özellikleri, ihzar ve imalâtına ait muayene ve deneyler ve piyasaya arz şekilleridir.» tarzında açıklandıktan sonra bu tip izolâtörlere ait gövde, tesbit yuvası, siper, tesbit demiri ve iletken yuvası tarif edildiği gibi izolâtörlerin cinsleri, mesnet izolâtörü, gergi izolâtörü, durdurucu izolâtör ve mekik izolâtör olarak açıklanmaktadır. Bundan başka kırılma yükü tarif edilerek boyut ve toleranslara işaret olunmaktadır. Burada önemli olan hüküm «Ancak boyut ve şekiller ne olursa imalâta bunların uygulanması mecbûridir» hükmüdür. Tablo: 5'de mecburî kılınan bu toleranslar çap ve boyutlar için 4 mm'den başlayarak 1000 mm torna edilmiş, presde şekillenmiş dış ölçüsü 30 mm ve daha yukarı olan parçalar için kaba toleranslar sütunu ile, preste şekillenmiş dış ölçüsü 30 mm'ye

kadar parçalar, yaş preslenmiş, yarı nemli preslenmiş, kuru preslenmiş ve sırlanmaya hazır imalatın orta toleransları sütunlarını ve gerekli toleransları bulmak mümkündür.

Standardın kapsamına, telgraf ve telefon hatlarında kullanılan porselen izolâtör ile 1000 V ve daha yüksek gerilimlerde kullanılan zincir, geçit vesair tipteki izolâtörlerin, girmediğine de işaret olunduktan sonra sınıflandırma ve özellikler bölümüne geçilmektedir.

Bu standard kapsamına giren izolâtörler mesnet ve gergi izolâtörleri olmak üzere iki esas sınıfa ayrıldıktan sonra, mesnet izolâtörleri iletken yuvası sayısına göre basit (tek), ikili ve üçlü gibi talı tiplere ve gergi izolâtörleri de durdurucu ve mekik izolâtörler gibi talı tiplere ayrılacağına veya imalatçının özel olarak tiplere ayırabileceğine işaret olunmaktadır. Tek yuvalı veya basit izolâtörler elektrik için ilk izolâtör tipi olarak kabul edilmiş ve elektriğin harfi olan (E) ile gösterilmiştir. Yuva adedi E'nin bir endisi şeklinde meselâ 3 yuvalı merbin izolâtörü (E₃) remzi ile, durdurucu izolâtör (ED) ve mekik izolâtörde (EM) remzi ile gösterilmiştir.

Özellikler bölümünde ise porselenin, sırn özellikleri belirtildikten sonra renk ve şekil özelliklerine temas olunmaktadır.

Standardın 2 nci bölümü, her Türk Standardında olduğu gibi izolâtörün ihzar ve imalatına ait muayene ve deneylerini teşkil etmektedir. Tip ve imalat deneyleri olmak üzere iki sınıf deneylerden, tip deneyleri için bir nümune alma tablosu hazırlanmıştır.

İmalât deneyleri olarak boyut ve toleransların kontrolü, sırn kusurlarının kontrolü ve marka ve işaretlerin okunması kontrolü kabul edilmiş ve imâl olunan her izolâtöre uygulanacağına işaret olunmuştur.

Tip deneyleri nümune alma tablosunda işaret olunan miktarlarda nümuneye tatbik olunarak yine aynı tabloda işaret olunan toleranslar dahilinde uygun sonuçlar vermesi gerekmektedir. Bu deneyler ise önem sırasına göre başta gerilime dayanma (kuru ve ıslak durumda) deneyi gelmektedir.

Kuru dayanma gerilimi deneyi imalatçısı tarafından tesbit olunan ve 10 kV'dan aşağı olmayan gerilimin izolâtörün tesbit demiri ile iletken yuvasındaki bir iletken bileziğe tatbik olunacağı ve bir dakika beklendiği halde izolâtörde bir elektrik atlaması ve delmesi husule gelmesi gerektiği tarzında özetlenebilir.

Islak dayanma gerilimi deneyi ise Amerikan Standardlarında belirtilen ve bu standarda da aynen alınmış bulunan standard ıslak durumda izolâtörün dayanabileceği ve en az 10 kV olan gerilimdir. Gerilim bu deneyde de izolâtörün tesbit demiri ile iletken yuvasındaki iletken bilezik arasına tatbik olunarak 10 saniye beklenecaktır.

Bundan sonraki tip deneyleri :

- Sıcak darbesi deneyi,
 - Mekanik dayanıklılık deneyi,
 - Gözeneklilik (porozite) deneyi,
- olup bu deneyler de yeteri kadar açık olarak anlatılmıştır.

Sıcaklık darbesi deneyi aralarındaki sıcaklık farkı takriben 70°C olan sıcak ve soğuk banyolara tamamen daldırılarak $t=15 - 0,7 M$ (M izolâtörün kg olarak ağırlığı) dakika bekletilen izolâtörün diğer banyoya tamamen daldırılması deneyidir.

Mekanik dayanıklılık deneyinde ise izolâtörler tabii tesbit demirinin benzeri özel bir demire çimento ile tutturularak tesbit demirinin diğer ucu deney makinesinin çenelerine bağlanarak izolâtörün iletken yuvasına bağlanacak münasip çelik halat gerilerek yapılacağı ve bu suretle tatbik olunacak gerginlik :

E tipi izolâtörlerde 1250 kg	
ED/80/2 tipi »	1500 kg
ED/115/2 » »	2000 kg
Mekik » »	4000 kg

değerlerine, diğer tip izolâtörlerde de imallerinde esas alınan işletme yükünün g katına kadar çıkarılır. Bu durumda 1 dakika beklendiği halde izolâtörde kırılma veya çatlama olmaması uygun sonuç olarak kabul edileceği açıklanmıştır.

Gözeneklilik (porozite) deneyi ise ağırlıkları 200 gramdan fazla olmayan izolâtör kırıklarının 1 gram fuksinin 100 gram metil alkoldeki çözeltisinde, en az 150 kg/cm² basınç altında ve basınç ile saat olarak bu basınçta bekleme süresi çarpımı 1800 den az olmamak üzere hesaplanacak müddet bekletilmesi (meselâ 150 kg/cm² basınç ile en az 1800

— = 12 içine giremediğinin 150 kontrolü deneyidir.)

Diğer hususları Türk Standardlarının genel şekline uygun olan bu standard 5 tabloyu da ihtiva etmektedir.

ARI PETEKLERİ

Dr. Mehmet Ali OKSAL

Balın meydana gelişini merak edenler arı kovanına yaklaşıp dursunlar, ben sizi bir başka yere götüreyim: Türk Standardları Enstitüsüne. Orada da bal yapan arılar var. Hem de dar bir kovan içindeki peteklerde.

Günün yorgunluğunun omuzlara çöktüğü bir akşam vakti, Başkentin ortasında mütevazı bir binanın merdivenlerini yavaş yavaş tırmanıp, kapısında TSE işaretini taşıyan kata çıkınca karşımızda bir koridorun iki tarafına boydan boya sıra ile dizilmiş odalar çıkar. İşte, size «arı petekleri» diye tanıtmak istediğim yer burası.

Her bir odada üç beş kişi başbaşa vermiş, yarının standardları üzerinde alın teri döküyorlar. Bu odalarda, ilim ve tekniğin kalbur üstü kıymetlerinden kümeler var. Bu ihtisas erbabı Türk Standardları Enstitüsünün görünmeyen kadrosudur. Ayı ayrı meslek kollarını, hatta ayrı ayrı yaş gruplarını temsil eden bu seçkinler topluluğu, yurdumuzda eksikliği duyulan yüksek seviyeli bir kulüp sanki.

Bu odalardaki faaliyete yakından bakınca, bir ekip zihniyetini ve bir bütünlük ahengini hemen görebilirsiniz. Rahatça sezebileceğiniz bir çalışma disiplini her bir demete ayrı bir güzellik veriyor. Bu odalarda bir oluşun sırrı saklı gibi. İlim ahlâkının bu odalara getirdiği havada huzur vardır. Bir akşam üzeri Enstitü kapısından girdiğim zaman intibalarımın bana verdiği heyecanı buraya aktarmaya çalıştım. Enstitüyü bizzat gidip görenler elbetteki

daha fazlasını duyacaklardır. Enstitünün bugünkü dar kovanında verdiği bal, kimbilir yarın ki geniş imkânları balı.

**BOZKURT TERYLEN
İMPERMEABLE
KUMAŞLARI
SIHHAT,
KOLAYLIK ve
ZERAFETİN
KORUYUCUSUDUR**

Büyük konfeksiyon mağazalarında **BOZKURT TERYLEN** mamullerindeki bu iki garanti etiketini arayınız.

BOZKURT

Standard — 56

Haberleri

Milletlerarası meyve ve sebze standartları uygulanmasına İsrail'de kabul edildi

30 Temmuz 1963 tarihli toplantısında, OECD Konseyi, milletlerarası meyve ve sebze standartlarının uygulanmasına İsrail Devletinin de katılmasına karar verdi.

OECD Konseyi, bu uygulamaya 20 Şubat 1962 tarihinde karar vermiş ve bu yılın 31 Temmuzundan bu yana da bu uygulama, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtının (FAO) aracılığıyla OECD'ye üye olmayan memleketlerin de katılmasına açık bırakılmıştır. Bu usule uygun olarak katılma isteğinde bulunan İsrail'in isteği kabul edilmiştir.

Ulusal temsilcilerin ilk toplantısında, resmî bir kontrol sistemi kurularak bu uygulamanın fiilen yapılması, bu kontrole uymağı kabullenen memleketler arasındaki ticarete riayet olunması üzerinde fikir birliğine varılmıştı. Bunu daha iyi yürütmek için de Konsey bir kontrol belgesi verilmesini uygun bulmuştur. Böylece alınan nümunelerin incelenmesi ve bu inceleme sonunda belge verilmesi faydalı görülmektedir. İnceleme işini yapacak olan teşkilât, kontrol belgesinde yazılı olan kaliteyi ithalâtçı memleketlere garanti etmiş olacaktır. Bu usul 1 Eylül 1963 tarihinden itibaren uygulanacak ve belgelerde «OECD Programı» kaydı bulunacaktır.

Bu program şimdilik elma, armut, domates, karnabahar, soğan, marul, endüvler, seftali, zerdali ve erik için uygulanmaktadır. Kısa zamanda başka ürünler de bunlara eklenecektir.

Demir cevheri konusunda Japonya'da yapılan toplantı

ISO-120 Numaralı Komite toplantısında demir cevheri ile ilgili terminoloji, nümune alma metodları, boyutların tasnif ve tayini, fiziksel ve kimyasal analizler üzerinde çalışıldı.

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtı Genel Sekreteri Henry St. Leger, Japonya'ya yaptığı bir ziyaretten dönerken New York ve Washington'da bir müddet kaldığı sırada, ISO-102 numaralı Demir Cevheri Teknik Komitesinin Japonya'da başarılı bir toplantı yaptığını söylemiş ve şu açıklamada bulunmuştur.

ISO teşkilâtının üyesi olan Japonya Sinaî Standardlar Komitesi, ev sahibi olarak toplantı ile ilgili bütün hazırlıkları önceden yapmıştı. Bu toplantıya katılan 43 delege şu on memleketi temsil etmişti: Avusturalya, Kanada, Fransa, Almanya, Hindistan, Japonya, İsveç, İngiltere, Amerika ve Sovyet Rusya. Delegeleri, başkan Ishikawa, Japonya Sinaî Standardlar Komitesi adına hoş geldiniz diye karşılamış ve Profesör Dr. San-İchiro Mizushima toplantıya başkanlık etmiştir.

Komite demir cevheri ile ilgili terminoloji, nümune alma metodları, nümunelerin hazırlanması, boyutların tayin ve tasnifi, rutubet, tenörü kimyasal analizler ve fiziksel deneyler üzerinde çalışmalarda bulunacaktır.

İki alt komite ve bir çalışma grubu kurulmuştur. Bunlardan 1 Numaralı alt komite nümuneler, 2 numaralı ise kimyasal analizlerle görevlendirilmiştir.

Amerika her 3 gruba katılacak ve S. E. Erickson (U.S.A) 1 numaralı çalışma grubu başkanı olarak hareket edecektir.

1 numaralı alt komite sekretaryalığı Japonya'ya verilmiş olup ana prensipler ve başlıca terimlerin tarifnameleri üzerindeki çalışmalar hususunda uyuşmaya varma bakımından ilerlemeler kaydedilmiştir.

2 numaralı alt komite geçici başkanı Dr. K. E. Stumpg (Alman) tarafından yönetilmekte olup bütün demir cevheri, silika, alumina ve küllü, kimyasal analizleri ile ilgili metodlar önermiştir.

Çalışma grubu toplantılarına katılmakla beraber delegeler N.K.K. Çelik işletmelerini, Mizu demir işletmelerini ve Oogishama ham maddeler merkezini gezmişler, buralarda nümune alma ve kimyasal analizlere mahsus Japon ekipmanlarını gözden geçirmişlerdir.

ISO VE IEC REKOMANDASYONLARI

ile

DiĞER MİLLÎ STANDARDLARI

Yalnız Türk Standardları Enstitüsü kanalı ile getirebilirsiniz.

Posta Kutusu : 73
Bakanlıklar - Ankara

ASTM'ın bütün yayınlarında metrik karşılıklar gösterilecek

Amerikan Deney ve Malzemeler Derneğinin bütün yayınları, bundan böyle metrik karşılıkları içine alacaktır.

Bu tedbir, bu yılın Ocak ayında derneğin yönetim kurulu tarafından alınmış olup 1964 yılında ASTM'ın bütün standardlarında fiilen uygulanacaktır.

Bu hareketin nedeni, Amerikan sanayinin, metrik sistem kullanan memleket pazarlarında gittikçe sert rekabetle karşılaşmakta bulunduğunun anlaşılmasıdır. Bu sebepten ötürü mutlak olarak aynı zamanda metrik terimlerin de yazılması gerekli bulunmuştur.

Derneğin kanaatine göre, sanayide geniş ölçüde metrik sistem kullanılması bir zaruret ve ihtiyaçtır. Bununla birlikte şimdilik mevcut değerler veya toleranslarda değişikliğe lüzum görülmemekte, bunları yeniden yayınlarken metrik olarak gösterilmesi tavsiye olunmaktadır.

Dernek, yeni standardların geliştirilmesi sırasında miktarlarla toleransların, uygun metrik değerlere tahvili kabil olacak surette seçilmesini tavsiye etmektedir.

(ASTM) in aldığı bu kararla derneğin bünyesinde geniş bir metrik sistem politikası yerleşmektedir. Ancak komiteler, metrik üniteleri mi kullanmak, yoksa şimdi kullanılan terimlerin evveline mi, veya ondan sonra mı konulması hususunda serbest kalacaklardır. Bu sebeple, yayınlar birbirinden farklı olacaktır.

ASTM Başkanına, ünitelerin metrik ünitelere tahvili ile ilgili bir örnek uygulama tasarısı hazırlayacak bir komitenin görevlendirilmesi yetkisi verilmiştir.

Bu tasar, derneğin, standardların şekli hakkında rekomandasyonları ile yayınlanacak ve teknik yazarlara mahsus el kitabında da dikkate sunulacaktır.

BAŞKA ÜLKELERDE HAZIRLANAN STANDARDLAR

ALMANYA (DNA)

- DIN 14187 B1. Test elekleri için delikli plakalar; yuvarlak delme.
DIN 14187 B2. Test elekleri için delikli plakalar; kare delme
DIN 14187 B3. Test elekleri için delikli plakalar; teknik şartlar.
DIN 4951 Yüksek sür'atli, çelik uçlu, düzgün dönüşlü aletler.
DIN 4952 Yüksek sür'atli, çelik uçlu, köşeli dönüşlü aletler.
DIN 4503 Fotograf makinaları; sehpa desteği.
DIN 19012 Flaş lambaları; foto teknik karakteristiği.
DIN 15551 Emniyetli sinema filimleri, tarifi, test metodları, işaretlenmesi.
DIN 4552 B1. Fotoğrafik duyarlık, siyah-beyaz negatif maddenlerin duyarlılığının tayini.

POLONYA (PKN)

- PN M-57025 Çelik ve döküm demiri içindeki delikler, matkap ve raspaların çapları.
PN C.83021 Antioksidant. Stabilizer A.R.

HİNDİSTAN (ISI)

- IS : 1745-1961 Petrol hidrokarbonları eritkenleri.

İSRAİL (SII)

- S.I. 70 Sıvı hidrokarbon gazları için kaplar (ticari petrol gazları)

KANADA (CSA)

- CSA Z7.0.4.3-1962 Fokushu fotograf makinası objektifleri için uzaklık ayarlama.
CSA Z7.1.6.22-1962 Tek kenarı delikli 16 mm. lik sinema filimleri için manyetik şerit.

EYLÜL AYINDA YAPILACAK

ISO VE IEC TOPLANTILARI

Tarihi	Yeri	Konusu
9—11 Eylül	Londra ISO/TC 20	Uçak
9—14 Eylül	Londra ISO/TS 61	Plastik
10—12 Eylül	Stockholm ISO/TC 16	Hafif madenler ve karışımlar, kimyevi ve spektroskop analizleri
11—19 Eylül	Budapeşte ISO/TC 13 13A, 13B, 13c.	Ölçü aletleri, sayaçlar, göstergeler, elektronik ölçü aletleri
16—17 Eylül	Venedik ISO/TC 95, SC.2	Yazı ve hesap makineleri
18—20 Eylül	Brüksel IEC/TC-1	Terimler
23—26 Eylül	Berlin ISO/TC-92	Bina ve inşaat malzemeleri yangın deneyleri
23—25 Eylül	Brüksel IEC/SC.46C.	Alçak frekanslı kablolar ve teller
23—26 Eylül	Montrö IEC/TC-21	Akümülatörler
24—27 Eylül	Londra ISO/TC-81	Haşerat müstahzaratı adları

**SATIN ALACAĞINIZ
MALLARDA**

T S

MARKASINI ARAYINIZ

**BU ALÂMETİ FARİKAYI TAŞIYAN
MALLAR**

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Tarafından Hazırlanıp

Kabul Edilen

STANDARDLARA GÖRE İMAL EDİLMİŞTİR

BU MARKAYI TAŞIYAN MALI

İNANARAK ALIN

GÜVENEREK KULLANIN

Rafine soya yağı standard spesifikasyonları

Amerikan Soya Birliği Türkiye Müessesilligince bir kültür yayını olarak çıkarılmakta olan Soya Yağ ve Protein Bülteni 7. sayısına ulaşmıştır.

Türk sanayicilerine ve halka hizmet amacı ile yayınlanmakta olan bu kültür bülteni belirli bir süre içerisinde dağıtılmaktadır.

Elimizde bulunan 7. sayısında önemli bir konu üzerinde durulmakta, rafine soya yağının standard sınıflandırılması sıralanmaktadır. Okuyucularımız için ilginç bulduğumuz bu sınıflandırılmayı olduğu gibi aşağıya alıyoruz.

A. Rafine Soya yağının aşağıdaki spesifikasyonlara uyması lazımdır.

1. 70-85°F de berrak ve parlak görünüşlü olacaktır.
2. Teressübat bulunmayacaktır.
3. A.O.C.S. resmî metodu Ca 2d - 25'e göre rutubet ve uçucu madde miktarı %0.10 dan fazla olmayacaktır.
4. Serbest yağ asitleri %0.10 dan fazla olmayacaktır.
5. A.O.C.S. Metot Cc 8b-52 Proses (a) ya göre ağartıldıkta yeşil renk hakim bulunmayacak ve 3.5 kırmızıdan daha koyu olmayacaktır.
6. A.O.C.S. Metot Ca 6a-40'a göre, sabunlaşmayan mad-

deler %1.5 dan fazla olmayacaktır.

B. Tam Rafine (Nötralize edilmiş, ağartılmış ve Deodorize edilmiş) Soya Yağının aşağıdaki spesifikasyonlara uyması lazımdır.

1. 70-85°F de berrak ve parlak görünüşlü olacaktır.
2. Teressübat bulunmayacaktır.
3. A.O.C.S. resmî metodu Ca 2d-25'e göre rutubet ve uçucu madde miktarı %0.10 dan fazla olmayacaktır.
4. A.O.C.S. resmî metodu Ca 6a-40'a göre serbest yağ asitleri oleik asit cinsinden %0.10 dan fazla olmayacaktır.
5. Rengi bövidond tintometresi ile 2.0 kırmızıdan koyu olmayacak ve yeşil renk hakim bulunmayacaktır.
6. A.O.C.S. tecrübi metodu Cc 9b-55'e göre alevlenme noktası 250°F dan aşağı olmayacaktır.
7. A.O.C.S. Metot Ca 6a 40'a göre, sabunlaşmayan maddeler %1.5 dan fazla olmayacaktır.
8. Deodorizasyonun soğutma safhasında yağa %0.005 sitrik asit ilâve edilecektir.
9. Deodorize edilmiş yağın ilk peroksit değeri 1000 gr nümune için 0.5 miliekiva-

lanı geçmiyecektir. Peroksit değeri A.O.C.S. metot Cd-8-53 ile tayin edilecektir.

10. Yağın stabilitesini ölçmek için tatbik olunan A.O.M. (Active Oxygen Method) metodunda peroksit değeri 8 saat sonra 35'i geçmiyecektir.

Peroksit değeri A.O.C.S. resmî Cd 8-53 ve A.O.C.S. tecrübi Cd 12-57 metodları kombine edilerek tayin olunacaktır. Bu metotta yağ içerisinde geçirilen hava akımı saniyede beher tüp başına 2.33 ml. olacak ve 8 saat devam eden tecrübe esnasında tempratürde vukua gelecek değişiklik artı veya eksi 0.2°C yi geçmiyecektir.

Küçük Çelik ve Ahşap Yükle ve Yolcu Gemilerinin İnşa ve Klasmanlarına Ait Kaideler

İstanbul Yeni Yolcu Salonu zemin kat 30 numarada faaliyete geçen Türk Loyd'u «Küçük Çelik ve Ahşap Yükle ve Yolcu Gemilerinin İnşa ve Klasmanlarına Ait Kaideler» adını taşıyan ilk eserini yayınlamıştır.

Muhtevası itibariyle faydalı ve ilgi çeken eseri okurlarımıza tavsiye ederiz.

KAVEL

KAVEL

**KAVEL KABLO VE ELEKTRİK
MALZEMESİ LTD. ŞTİ.
UMUM MÜDÜRLÜĞÜ**

İSTİNYE - İSTANBUL

Tel : 63 53 20 — 63 53 99

Telgraf : Kavelkablo — İstanbul

Mamûlleri :

- I — TS — 03'e göre 10—95 mm² örgülü bakır iletkenler
- II — Termoplastik S. madde ile yalıtılmış kuvvetli akım iletken ve kabloları :
 - a) İç ve dış tesisat telleri,
 - b) Yeraltı kablosu (NYY tipi)
- III — Zayıf akım iletkenleri :
 - Telefon iç ve dış tesisat telleri,
 - Zil (sinyal) telleri,
- IV — Emaye bobin telleri :
 - 0,10 mm den 3 mm çapına kadar.
- V — Plastikten boru ve profiller, PVC granül.
- VI — Plastikten sun'î deri :
 - Çeşitli renk, desen ve kalitede döşemelik, çantalık, sofralık v.s.
- VII — Yer muşambası.

Standard — 57

ASRIN YAKITI

AYGAZ

Standard — 58

BAŞKA ÜLKELERDEKİ STANDARD KURULUŞLARI TANIYALIM

AVUSTRALYA STANDARDLARI BİRLİĞİ

(STANDARDS ASSOCIATION AUSTRALIA)

1922 yılında Avustralya Dominyonu Mühendislik Standardları Birliği kurulmuştur. Bu Birliğin doğmasında; Dominyon ilim ve Endüstri Enstitüsü, Avustralya Mühendisleri Enstitüsü ve Avustralyasya, yani Tasmania Yeni Zelanda, Malezya, Melanesya, Mikronesia, Polynesya Maden ve Metalürji Enstitüleriyle Avustralya Kimya Enstitülerinin ortak çabaları vardır.

Bundan sonra Avustralya Standardları Birliği, Avustralya Federal Hükümetinin izni ile kurulmuş ve hükümet yıllık bağış şeklinde malî yardım sağlamıştır.

1929 yılında her iki kuruluş Avustralya Standardları Birliğini kurmak üzere birleşmişlerdir.

1950 yılında ise bu Birlik, Avustralya Standardları Birliği adı altında tüzel kişiliği bulunan bağımsız bir kurum olmuştur.

Üyeler :

Birliğin kayıtlı üyeleri kurumlar, özel firmalar, ticarî birlikler, devlet ve iktisadî devlet teşekkülleridir. Bu kuruluşlar Birliğin fon hesabına yıllık ödenti vermektedirler.

Gelirler aşağıda yazılı 3 kaynaktan sağlanır.

1 — Federal Hükümet ve bazı mahallî hükümetler.

Federal Hükümetin iştiraki gelirin en başta gelen kaynağıdır. Birlik gelirinin genel tutarının %50 sini kapsar. Genel gelirin %4'ü kadardır.

2 — Kayıtlı üyelerden elde olunan gelir; genel gelir tutarının ortalama %25'ini bulur.

3 — Yayınların satışlarından alınan gelir ise yine ortalama %20 oranındadır.

En yüksek giderler kaba bir hespla aşağıdaki orandadırlar:

Memur ücretleri %65

Bina ve genel büro giderleri %20

Baskı ve dağıtım %10

Bünyesi :

Birlik bağımsız ve imtiyaz berati olan bir kuruluştur. 63 mümessili bulunan temsilciler meclisi tarafından yönetilir. Bu kurul genel politikanın tayini ile görevlidir. Bu idare makine-

sinin üyeleri; meslekî, ilmi birlikler, imalatçı ve ticarî kuruluşlar, federal ve mahallî hükümetler ve hükümet departmanları tarafından aday gösterilirler. Ayrıca belirli sayıda konseyle beraber çalışan üyeler vardır. 31 Ekim 1960 tarihinde konsey üyeleri 63 kişiyle toplanmıştır.

Konseyin alt komiteleri olarak bir yürütme ve bir de malî komite ile memur seçim komitesi vardır. Bu komite üyeleri kendi unvanları içinde görevlerinden sorumludurlar.

Millî standartların hazırlanmasında fiilen rol alan çalışma gruplarını denetleme için konsey belirli bazı sanayici ve komitelere yetki vermiştir.

Bunların herbiri geniş ölçüde teknik çalışmalarla görevli olup meselâ makine ve elektrik mühendisleri, bina inşaatı, kimya sanayii alanında çalışan yetkili komiteler. Genellikle: komiteler, temsili esaslara göre kurulmuş ve 31 Ekim 1960 tarihinde üyelerinin sayısı yaklaşık olarak 4000'e ulaşmıştır.

Bu sınıai ve koordine komitelerin idaresinde, ayrıca özel konular üzerinde çalışan sorumlu komiteler vardır. Bunlar kazanlar, taz-yikli kaplar, boyalar, beton işleri üzerinde çalışmaktadırlar.

1960 Aralık ayında 500 kadar teknik ve alt komitesi vardı.

Alâmeti Farika :

Birlik (SAA), Avustralya standard markalarının tescilinde tatbik olunacak işlemleri Avustralya ticarî marka kanunun hükümlerine göre bir ticarî alâmeti farika belgesi hazırlamaktadır.

Birliğin marka komitesi, halen markalama şemasının detaylarını görüşmektedir.

Kuruluş, bu şema ve onunla ilgili tüzüğün, hedef denetlemesi ve Britanya Standardları Enstitüsünün (Kite Mark) tâbir olunan alâmeti farika talimatına çok benzer bir denetleme sistemi üzerinde durmaktadır.

FOTOĞRAF KAĞITLARININ

KALİTE KONTROLU

Eğer fotoğraflar, sadece üzerine gerekli hassaslaştırılmış emülsiyon sürülen yazı kâğıdına basılsaydı resimler nasıl olurdu? Fotoğrafçılığın bazı ilk öncülerinin yaptığı sadece bu idi - ekseriya en iyi yazı kâğıdını seçerlerdi - ve oldukça iyi neticeler de alırlardı. Bu gün de bunu merak eden bir fotoğrafçı, tecrübe yapmak isterse, aynı şeyi yaparak aynı neticeyi elde edebilir.

Fakat kaliteyi tesadüfe bırakmak daima iyi çıkan resimleri elde etmenin yolu değildir. Evvelden kestirilebilen neticeleri birbirinin aynı olarak elde etmenin tek yolu fotoğraf kâğıdını fabrikada ham hamur olarak doğduğu andan fabrikadan gideceği yere koruyucu paketler içinde sevkedileceği ana kadar titiz bir şekilde kontrol etmektir.

New York eyaletinde Roch-

ester şehrindeki Kodak Park'da ambalaj kâğıdından başka bir şey yapmasa dahi büyük bir kâğıt fabrikası sayılabilecek bir fabrikada, kâğıt kalitesini kontrol bakımından, endüstrinin en titiz ölçüleri tatbik olunur. Kâğıt hamurunun tecrübe edilmesi, yüzlerce mil ötedeki kâğıt hamuru fabrikalarına ayak uydurabilmek için, bir saat intizamı ile devam eder. Raporlar, her gün uçak - özel ulak olarak nümuneler gönderen ve Kodak Park'a mal veren uzak yerlere, bir kaç saat içinde telefonla bildirilir. Bu şekilde hiç bir imalâtçı Kodak standartlarına uymayan bir hamur partisinin imâline bir kaç saatten fazla devam etmiş olmaz.

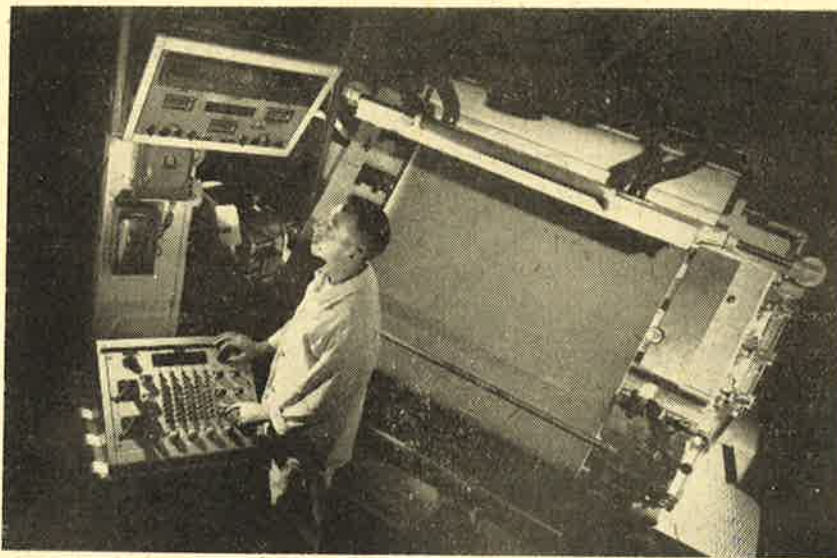
Kodak'a her hangi bir parti kâğıt hamuru gelince, kâğıt servisi kısmındaki 460'dan fazla mükemmel yetiştirilmiş personel çok dikkatli bir muayene

ameliyesine başlarlar. Hamur, zâten hamur istihsalinde belli başlı bir kaynak olan çam ağaçlarında istenmeyen şekilde bol bulunan katran ve ziftten temizlenmiştir. Ağacın terkinde mühim bir unsur olan lignin uzvi maddesi de keza hamurdan çıkarılmıştır, zira bunun da zamanla rengi koyulaşır ve fotoğrafın sararmasına sebep olur. Kodak müessesesinin kullandığı sadece sâf selülozdur ki bu da «Alpha», «Beta» ve «Gamma» olarak sınıflandırılmıştır. Selüloz'un yüzde doksanının «Alpha» kalitesinde olması lâzımdır.

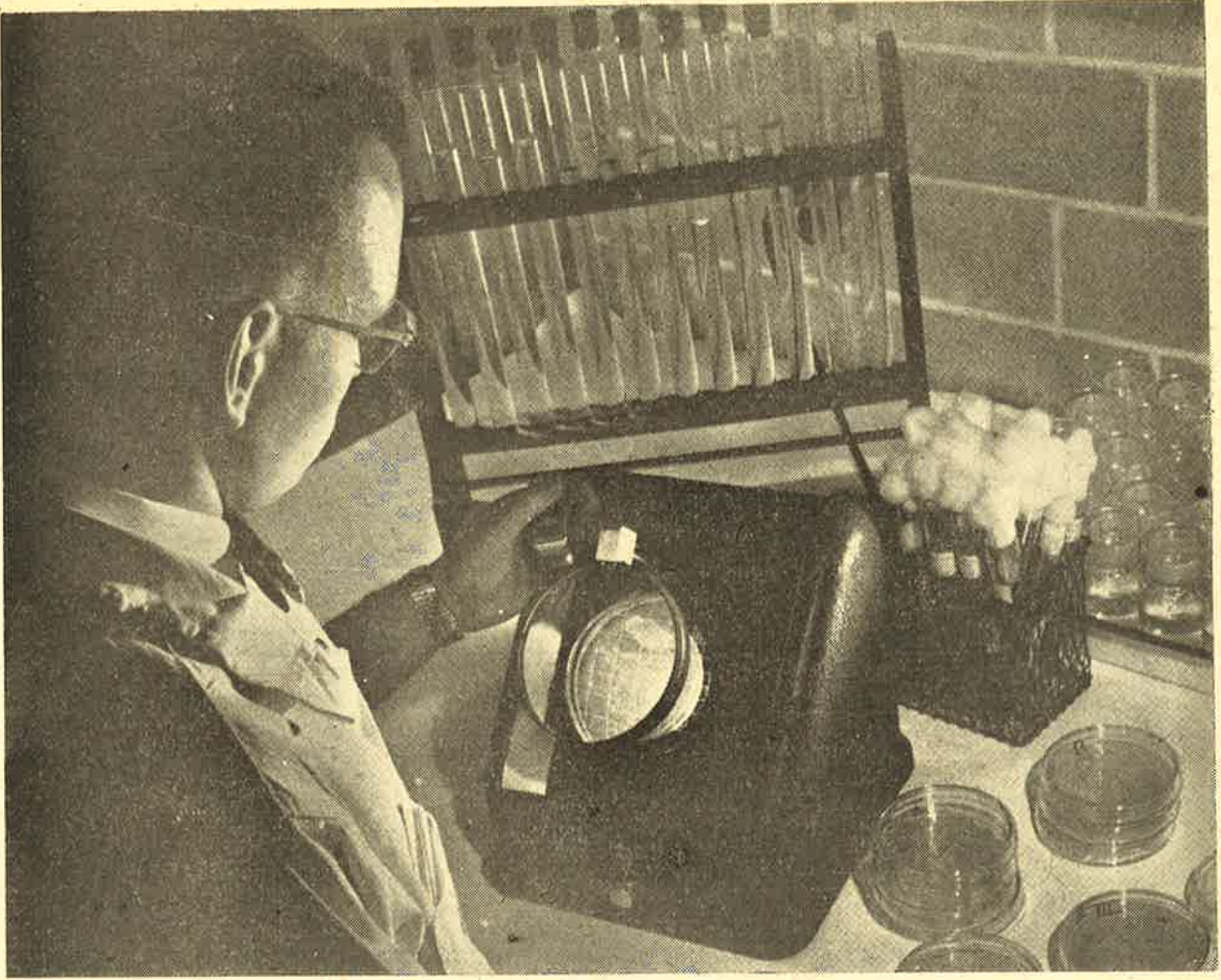
Kâğıt hamuru levhalarından nümuneler, ışıktaki yumurta muayenesine benzer bir usulle, kuvvetli bir ışığa karşı, leke, kir ve diğer kusurlar bulunmaması için muayene olunur. Bu levhalar elverişli bulunursa kimyevî şekilde muayene olunurlar. Fazla kükürt aynen yumurtadaki kükürdün gümüşte lekeler yaptığı gibi gümüş zerrelere develope edilemez hale getirir. Bunun neticesi fotoğrafta beyaz lekeler olur.

Hamuru bozan diğer belli başlı unsurlar bakır ve demirdir; kâğıt hamuru fabrikasında her hangi bir tulumbanın yatağı veya diğer bir makine parçası kazınmış veya aşınmış olursa bu madenlerin zerreleri kâğıt hamuruna karışabilir. Demir zerreleri hamur nümunesini potasyum ferro-siyanid ve asid kloridrikle yıkamak suretile arayıp bulunur ve reaksiyon olarak Prusya mavisi diye bilinen meşhur boyayı meydana getiren demir mürekkepleri ortaya çıkar. Bakır için de buna benzer bir tecrübe usulü kullanılır. Eğer gerekiyorsa imalâtçı derhal haberdar edilir ve böylece istihsaldeki meseleler hallolunabilir.

Bu tecrübelerden geçen cinsi temiz kâğıt hamuru, esasında alelade kâğıt fabrikalarında yapıldığı şekilde kâğıda çevrilir. Lifler tekerlekler ve presler üzerinde döğülür ve çürütülür ve

Hassaslaştırılmış uzun kâğıt toplarından otomatik olarak nümuneler alınırken

Bir mikrobiyolojist, kâğıt nümunelerinde, bakteri veya küf olup olmadığını kontrol ediyor

üzerlerinde milyonlarca mikroskopik çengeller ve çıkıntılar teşekkül eder; öyle ki evvelâ gayet bol şekilde sulandırılmış arık-su banyosundan kurumuş ve ütülenmiş olarak çıktıklarında bunlar birbirine sımsıkı kenetlenmiş durumdadır. Fakat fotoğrafçılığın icap ettirdiği şeylerin yapılması için, kola ve hayvanî tutkaldan renk kontrolü için boyaya kadar, bir sürü kimyevî madde de ilâve olunmalıdır. Bu yeni unsurların da her biri hamurun kendisi gibi inceden inceye kontrol edilmelidir.

Neticede elde edilen kâğıt daha titiz denemeler için tekrar Kodak'ın Kâğıt Servisi Kısımına gider. Fizikî deneme odasında -ki bu suhunetin ve rutubetin daima aynı derecede muhafaza

olunduğu gayet faal bir odadır - kâğıdın gerilme kudreti, dayanıklılığı ve yırtılmaya mukavemeti tecrübe olunur. Kalınlığı otomatik bir mikrometrede ölçülür. Gayet karışık bir makine bunu geliş güzel çevirirken arasından da bir ışık hüzmeleri geçer. Işık hüzmeleri inkıta uğradıkça veya kuvveti değiştikçe bir sayaçta rakamlar atar. Bu «sâfiyet» olarak ifade olunabilecek faktörün en hassas şekilde ölçüsünü ifade eder - yani selüloz liflerinin dağılmasındaki intizamı gösterir. Bu dairedeki sırasıyla denemeler 2 1/2 saat kadar sürer ve neticeler devamlı şekilde kapalı devre televizyon vasıtasıyla makine dairesine bildirilir. Deneme dairesi 24 saatlik çalışma programı ile, sonra-

dan ıskartaya çıkacak kâğıtların fazla imâl edilmesini önler.

Tabii bundan sonra da kâğıdı ışığa karşı hassas hale getirecek fotoğraf emülsiyonunun kâğıda tatbiki gibi ince bir iş gelecektir.

Bu safhada dahi gayet esassız denemeler yapılması gerekmektedir. Fakat Kâğıt Servisi Kısımının tatbik ettiği titiz ölçüler ışığa karşı hassas kimyevî maddelerin kâğıdın kendisindeki her hangi bir maddeden müteessir olmamasını garanti etmiştir. Kendi baskılarının tamamen istenen şekildeki develop edileceğini önceden bilmesi gereken en son kullanıcı, yani fotoğrafçı da, her kâğıtta kalitenin bir olduğuna emin olabilir.

(Kodak Dergisinden)

AVUSTURYA, İTALYAN STANDARDLARINA UYGUN SEFTALİ İTHAL EDİYOR

Piyasada hafif ambalajlı mallar aranmakta ve fiyatlar da İtalyan seftalilerine göre ayarlanmaktadır

Avusturya'nın seftali ithalatı yılda 11 ilâ 15 bin ton arasında bulunmakta ve ithalatın %90'ı İtalya'dan, %10 kadarı da Yugoslavya, Macaristan, Yunanistan ve Bulgaristan'dan yapılmaktadır.

Avusturya'da her yıl dahili istihşâle isabet eden devrede, yerli mahsulü korumak maksadile, piyasanın ihtiyaç durumu gözönünde tutularak, seftali ithalatı için muayyen kontenjanlar tefrik olunmaktadır. Temasta bulunduğumuz alâkalılar halen 3 Ağustos'a kadar ithalatın serbest olduğunu ve bu tarihten sonra idrak edilecek mahsulün durumuna göre ileriki devre için ne miktar kontenjan tayin edileceğinin henüz bilinmediğini ifade etmişlerdir. Kontenjan tefrikini müteakip keyfiyet ayrıca bildirilecektir.

Avusturya'da diğer yaş meyvelerde olduğu gibi, seftalide de daha ziyade İtalyan standardizasyonu tutunmaktadır.

Adigeçen memleketin standardizasyon şekilleri şöyledir:

Hale tipi seftaliler :

AAA-25 cm. ve yukarı kutturda olanlar,

AA-23 ilâ 24 cm. kutrunda olanlar,

A-20 ilâ 22 cm. kutrunda olanlar.

Seftaliler 35×45 ve 40×50 ebadındaki sandıklara birer sıra

halinde konmakta, altları ve yanları kâğıtla kaplanmaktadır. Sandıkların daraları gayri safi sikletin %10-12 sini geçmemektedir.

Elbette tipi seftaliler :

AA-23 cm. ve daha yukarı kutturda olanlar,

A-20 ilâ 22 cm. kutturda olanlar,

B-18 ilâ 19 cm. kutturda olanlar,

Bu tip seftaliler de tek sıra sandıklanmaktadır. Piyasa, seftali ithalatında ambalajın hafif olmasını aramakta ve fiyatlar da İtalyan malları fiyatlarına göre ayarlanmaktadır.

ISO'nun 26 Sayılı Bakır ve Bakır alaşımları Teknik Komitesi toplantısı

Alman Standardları Enstitüsünün yönettiği ISO'nun 26 sayılı Bakır ve Bakır Alaşımları Teknik Komitesi Genel Kurul toplantısını 1964 yılında Kasım ayında yapacaktır.

Hindistan'da New - Delhi şehrinde yapılacak bu toplantıda kimyasal bileşikler, imalat şekilleri, yoğunluk, özellikler söz konusu edilecektir.

MİLLETLERARASI STANDARDLARI BİRLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

Baştarafı 5. Sahifede)

nin milletlerarası standardizasyonunun yararlı bir unsur halinde genel hedefe ulaşması sağlanmaktadır.

Meyve ve sebzelerin milletlerarası standardizasyonu üzerine atılmış olan geniş adımların tarih sırasile cetveli

1948 - 1949 - C.E.E. Çalışmalarının başlangıcı (Cenevre)

1954 Ekim - Meyve sebze tahta ambalajlarının standardizasyonuna ait protokol C.E.E.

1854 - Kasım O.E.C.E...A.E.P. nin ürünlerin ve ambalajların ortak standardizasyonu ile ilgili programı.

1960 - Elma ve armuda mahsus ilk Avrupa standardı (sonrada 25 ürünü kapsamıştır).

23 Mart 1962 - Meyve ve sebzelere ait milletlerarası standartların uygulanma Rejiminin kurulması (11 ürün)

30 Temmuz 1962 ortak standartların mecburi olarak uygulanmaya konulması (C.E.E. Brüksel - 21 ürün)

Rejime fillen dahil memleketlerin üzerlerine aldıkları çalışmalarla ilgili ürünler listesi

Memleket	Tarih	Mahsul neveleri
Almanya	25.5.1962	Bütün ürünler
Belçika	9.5.1962	» »
Danimarka	7.9.1962	» »
İspanya	20.7.1962	Kesin değildir.
Fransa	12.6.1962	Bütün ürünler
Yunanistan	17.9.1962	Seftali, elma, armut, domates, kayısı, narenciye
İtalya	3.5.1962	Bütün ürünler
Lüksemburg	30.5.1962	» »
Hollanda	25.6.1962	» »
Portekiz	3.4.1962	Elma - Armut
İngiltere	19.9.1962	Bütün ürünler
İsviçre	2.7.1962	Elma, armut, kayısı, kiraz.

SUMMARY OF CONTENTS

TSE's WREATH WAS LAID AT Mr. CHUTTER's GRAVE p. 2

In the last issue it was announced with great sorrow that Mr. Chutter from AID/T died in the States where he had gone for treatment.

Mr. Chutter who had given his valuable assistance to TSE for the creation of TSE laboratories had been made an honorary member of TSE General Council.

TSE last week assigned Mr. Argun Dagcioglu, a TSE expert under training in the States, to visit Mr. Chutter's grave and lay a wreath as a token of deep gratitude of TSE. Mr. Dagcioglu also visited Mrs. Chutter to extend his condolences on behalf of TSE.

TOWARDS NEW DEVELOPMENTS p. 3

Ankara in summer is an inactive place. Beginning from June the personnel in the Ministries and other offices start their summer vacations which terminate towards the end of September.

TSE, knowing the inconveniences of working without a full staff for four months, close down for a month only for summer. During this month the hard working staff of TSE as well as the members of the various technical committees have their well deserved rest. In this way, TSE has the opportunity of carrying out uninterrupted work for 11 months.

TSE believes that the new working year will be a hard but successful year.

TSE buildings will be completed this year and TSE will have the benefits of working under one roof with all its members. Moving to the new buildings will not only bring comfort but it will give TSE the opportunity to deal with matters which it could not take on until now due to lack of space. Technical committees will be able to meet whenever required as there will be no problem of finding a meeting place. All these will increase the efficiency of TSE.

TSE has finished all its preparations for making new standards which are absolutely required in this age of development of our country.

Although the administrative buildings will be ready soon, some of the laboratories will be completed in 1964, as many of the equipment can only be ready by then.

TSE is beginning a new working year with full confidence that it will serve our country to the extent possible in its efforts to achieve a speedy development.

FAUSTO ALMEIDA DE ALCANTRA CARREIRA p. 7

General Director of the Standards Institute of Portugal

Engineer Fausto Almeida de Alcantra Carreira is well known as an able administrator.

He was born in 1900. He graduated from the Technical University in 1922. He worked as an engineer with private organizations in and outside Portugal.

In 1936 he was appointed to the post of Industry General Director where he stayed until 1948. He was then appointed to the Control Section of agricultural and industrial commodities as director. He was also elected president to the Committee formed to study the modifications to be made in the laws pertaining to industry.

He then held many positions as committee member representative or president for various purposes such as Normalization, Overseas Customs Technical

Committee, Agricultural High Council, Economic Coordination Committee, Alcohol Technical Committee.

Since 1952 he represents Portugal at the ISO General Council.

Mr. Z. A. BHUTTO

p. 7

Mr. Zulfikar Ali Bhutto is the only member of the former Revolutionary Cabinet, who was included in the new set up of the Government of Pakistan on June 13 last year, following the General Elections held under the new Constitution in May, 1962. He was made the Minister for Industries and Natural Resources. Mr. Bhutto has recently been given the portfolio of the Ministry of External Affairs after the sudden death of Mr. Mohammed Ali.

In his capacity as the Minister for Industries and Natural Resources, Mr. Bhutto is also the President of the Pakistan Standards Institution.

Born at Larkana in January, 1928, Mr. Zulfikar Ali Bhutto hails from one of the well-known families of Sind.

Mr. Zulfikar Ali Bhutto has a distinguished educational career. He graduated with Honours in Political Science from the University of California, Berkeley in 1950, where he studied International Law and Jurisprudence under the celebrated Professor Hans Kelsen, Founder of the Vienna Schools of Jurisprudence. Later, Mr. Bhutto joined Christ Church College, Oxford University and took his M. A. Honours with distinction in Jurisprudence in 1952. The same year Mr. Zulfikar Ali Bhutto became a Barrister-at-Law from Lincoln's Inn in London.

On completion of his legal education in London, Mr. Bhutto was appointed lecturer in International Law, University of Southampton. On his return to Pakistan in 1953, he taught Constitutional Law in the Sind Muslim Law College and also began his legal practice.

In 1957, Mr. Bhutto was a Member of Pakistan Delegation to the 12th Session of the United Nations General Assembly. In February, 1958, Mr. Bhutto led the Pakistan Delegation to the United Nations Conference on the Law of the Sea, Geneva.

In October, 1958, Mr. Bhutto was appointed Minister for Commerce in the Revolutionary Government. Mr. Bhutto held the portfolio of Commerce from October, 1958 to the middle of January, 1960, and was responsible for the introduction of the Export Bonus Scheme.

In January, 1960, Mr. Bhutto was assigned the portfolios of Minority Affairs and National Reconstruction and Information which included Basic Democracies.

In April, 1960, Mr. Bhutto led Pakistan's Delegation to India to evolve a joint Indo-Pakistan Press Code. In the same month Mr. Bhutto, in addition to

his other portfolios, was made incharge of the newly created Ministry of Fuel, Power and Natural Resources and also Ministry of Kashmir Affairs. Mr. Bhutto held the portfolio of Fuel, Power and Natural Resources from April, 1960 till June, 1962.

Mr. Bhutto was the leader of Pakistan Delegation to the 14th and 15th Sessions of the United Nations General Assembly in 1959 and 1960 respectively. Mr. Bhutto led the Pakistan Delegation to Moscow to negotiate the Oil Agreement between Pakistan and USSR. In September, 1960 Mr. Bhutto went on a special mission to Turkey to establish contact with the post-revolutionary Turkish Government. Mr. Bhutto was also sent on a special mission to UAR, Ghana, U.K. and Ireland to muster support for the Kashmir debate in the Security Council in January 1962. Mr. Z.A. Bhutto went on another special mission to European countries of the Consortium and U.K. for economic assistance for the Second Five Year Plan in December, 1961.

Mr. Bhutto was a member of most of the important Sub-Committees of the Cabinet on the reforms introduced by the Revolutionary Government and also a member of the Economic Committee of the Cabinet.

Mr. Bhutto was elected unopposed to the National Assembly of Pakistan from Larkana Constituency in the election held under the new Constitution.

Mr. Bhutto is currently leading Pakistani delegation in Kashmir talks with India.

TSE PERSONNEL ARE BACK FROM THEIR ANNUAL LEAVE

p. 8

August is the vacation month for TSE personnel. The reason why TSE adopted this system of collective vacations instead of rotating individual vacations is twofold. First, the majority of other standardization bureaus close down in August for their summer vacation. Second, the rotating system is found to be inconvenient from the view point of preventing uninterrupted work.

LAB EQUIPMENT ORDERED

p. 8

Construction of TSE laboratories is nearing completion. The first order for lab equipment selected by TSE experts together with the American expert is placed and preparations for the second party of orders has already been commenced.

OECD EXPERT BARREAU EXPECTED

p. 8

Mr. Barreau from OECD and his wife are expected to arrive on September the 30th and commence work at TSE on standards for fresh fruits and vegetables. TSE experts will also participate in the work as a result of which the main points of Turkey's views on European Common Standards shall be established.

THE TSE COMMITTEE MEMBER WON OF THE SCHOLARSHIP ALLOCATED BY THE FRANCH GOVERNMENT

p. 8

Chemical Engineer Nusret Sever, one of TSE Technical Committee members, won the scholarship allocated to Turkey for the year 1963 within the technical assistance program by the French Government. STANDARD wishes him luck and success.

STANDARD TS.55 IS MODIFIED

p. 9

Standard TS.55 concerning Liquid Gas Distribution Tubes to be used at homes and in industry has been modified.

The modification is explained in this article.

On this page a notification from the Ministry of Industry concerning Standards TS. 35, 36, 37 and 38 all concerning insulated conductors is given in full.

DECREE CONCERNING CEMENT PACKAGES

p. 9

Paragraphs (d) of Articles 3.0 concerning cement packages of Standards Nos. TS.19, 20, 21, 22 and 26 has been modified by Decree No. 6/642 dated 23.6.1963.

PENALTIES ARE INTENSIFIED BY LAW No. 1705, GOVERNING THE CONTROL OF EXPORT IN TRADE

p. 10

Justice Committee of the National Assembly met on 21st August and accepted the law which modifies law No. 1705 concerning prohibition of adulteration in trading and control and protection of exports.

STANDARDS RECEIVED BY TSE

p. 11

The standard for caution labels for protection against flammable materials has been received by TSE and added to the TSE archive.

32ND IZMIR INTERNATIONAL FAIR OPENED

p. 12

The 32nd Izmir International Fair in which 2053 firms from 29 foreign countries and 136 domestic firms participated, opened on the 20th of August 1963.

The opening ceremonies were attended by ministers, high civil and military officials, representatives of foreign and domestic firms and a large crowd of people.

In his opening speech the Minister of Commerce talked about Turkey's economic progress and stressed the need to increase production and exports as well as the necessity of increasing the value of our export commodities by attaching due importance to quality and packing.

The Fair remains open for a month. Participation of 29 foreign countries is a record figure. The highest figure during the previous years was 27. Brazil, Switzerland and Jordan were the countries which participated in the Fair for the first time.

NATIONAL PRODUCTIVITY CENTER

p. 13

Preparations for founding a National Productivity Center which will take measures to increase productivity are nearly completed. The draft law prepared in 1962 for this purpose will be submitted to the approval of the National Assembly soon.

EXPORTERS UNIONS ARE GETTING REORGANIZED

Reorganization of exporters unions within the stipulations of the Five Year Plan is progressing. A draft law prepared by IGEME for this purpose is being studied by a group of experts since August 22.

LAW FOR CONTROL OF SEEDS

Draft law prepared by the Ministry of Agriculture for registration, control and certification of various seeds has passed as a law. According to the new law «those who sell seeds below the minimum standard shall be penalized». For this reason a new control organization has been founded. This organization will work jointly with TSE to determine the classification of seeds.

SEMINAR ON THE SUBJECT OF ECONOMIC DEVELOPMENT AND SOCIAL PROBLEMS OF TURKEY

p. 13

The above mentioned seminar started in Istanbul on 5 August and was completed on 24 August.

Representatives of employees and employers, foreign and domestic observers and members of the University participated in the Seminar.

REGIONAL MEETINGS

p. 13

Chambers of Commerce and Industry and Commodity Exchanges in various regions of Turkey meet from time to time to discuss various problems of interest for our commercial life and establish the measures necessary for the development of that region.

In August, two of the regional meetings were held, one in Erzurum one in Izmir.

Some ministers also attended these meetings.

At various committees formed to discuss various products of the region quality standardization of our products was discussed at great length.

GENERAL VIEW OF AMERICAN INDUSTRIAL STANDARDS

p. 14-15

The article deals with the history and progress recorded in the field of industrial standards in the United States.

NEW STANDARDS

p. 16-18

The article deals with the new standard for porcelain isolators for areal electric lines with a nominal stress up to 1000 v.

ISRAEL'S PARTICIPATION IN THE ENFORCEMENT OF INTERNATIONAL STANDARDS FOR FRUITS AND VEGETABLES

p. 20

OECD Council, which met on July 30th 1963, agreed that Israel should also participate in the enforcement of fruit and vegetable standards.

The enforcement of these standards was agreed upon in February last. Through the intermediation of FAO the enforcement was left open to the participation of countries which are not OECD members.

At the first meeting of the national representatives it was decided to establish an official control system and that countries which agree to submit to these controls should observe the standards in trading with each other. In order to ensure the smooth running of the system the Council agreed to issue a control certificate. Samples will be given certificates after having been studied. Thus the quality indicated on the control certificate will be guaranteed for the importing countries by the organization which carries out the controls. The certificates will also carry the indication of «OECD Program».

The program at the moment covers apples, pears, tomatoes, cauliflowls, lettuce, peaches, apricots and plums. Other commodities will be added by time.

SALYANGOZ

Standard Tasarısı

0. KONU, TARİF, KAPSAM

0.1 — KONU :

Bu standard, Salyangoz (escargot) adı ile anılan karada yaşayan canlı, kabuklu hayvanın tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, muayene-nelerine, ambalajına, piyasaya arz şekillerine aittir.

0.2 — TARİFLER :

0.2.1 — Zoolojik tarif :

Karada yaşayan, ot yiyen yumuşakçalar (Mollusques) nevinin kabuğu helezon biçiminde olan (helix) familyasının karnı ile sürünerek yürüyen (Casteropodes) kolundan, kabuğuna çekilince kabuğu vücudunu tamamen içine alabilen hayvana SALYANGOZ denir.

0.2.2. — Ticari tarif;

Bir metaa salyangoz diyebilmek için onun Zoolojik tarifine uygun bulunması lazımdır.

0.2.3. — Yabancı madde;

Bir salyangoz partisinde bulunan salyangozdan gayri her türlü maddeye yabancı madde denir.

0.2.4. — Bozuk salyangoz:

Kabuğun içinde ölmüş (koksun kokmasın) salyangoz ile içinde çürümüş salyangoz parçası bulunsun bulunmasın boş kabuklara bozuk salyangoz denir.

0.2.5. — Kırık kabuklu salyangoz;

Kabuğun herhangi bir yerinde yarım santimetre kareden fazla ezik ve kırık bulunan salyangozlara kırık kabuklu salyangoz denir.

0.2.6 — Küçük boy salyangoz;

Çapı 3 santim olan bir halkadan geçen salyangozlara küçük boy salyangoz denir.

0.2.7 — Salyangoz partisi;

Bir salyangoza parti diyebilmek için darası hariç 50 kilodan yukarı olması lazımdır.

0.2.8. — Fire;

İlk tartısı ile diğer tartıları arasındaki vezin düşüklüğüne fire denir.
Fire hayvan zayıflaması sebebiyle olur.

0.3 — KAPSAM :

0.2.1. bölümünde anılan salyangozdan gayri her türlü yumuşakçalar ve deniz salyangozları ile 0.2.1 bölümündeki salyangozun yarı ve tam konserveleri ve herhangi bir şekilde muamele görmüş olanları, kabuklarından çıkarılmış olanları ve küçük boy salyangozlar ve bir salyangoz partisi sayılmayan miktarları bu standard dışındadır.

1. SINIFLANDIRMA, ÖZELLİKLER

1.1 — TIPLER :

Türk salyangozları 5 tip olarak piyasaya arz edilirler.

1.1.1. — Beyaz kabuklu pembe etli salyangoz.

1.1.2 — Kahverengi çizgili kabuklu beyaz etli salyangoz.

1.1.3 — Kahverengi çizgili kabuklu esmer etli salyangoz.

1.1.4 — Yeşilimsi kabuklu pembe etli salyangoz.

1.1.5 — Yeşilimsi kabuklu esmer etli salyangoz.

1.2 — SINIFLAR

1.2.1 — Ekstra Salyangoz

1.1.1. ve 1.1.4 tipinde olan salyangozlara ekstra salyangoz denir.

1.2.2. — I inci sınıf salyangoz;

1.1.2. ve 1.1.5 tipinde olan salyangozlara I. inci sınıf salyangoz denir.

1.2.3 — II inci sınıf salyangoz;

1.1.3. tipinde olan salyangozlardır.

1.3 — BOYLAR;

Salyangozlar 3 boya ayrılmıştır. Büyükboy, Ortaboy, ufak boy.

1.3.1 — Büyükboy salyangoz;

Çapı 4 santim olan bir halkadan geçmeyen salyangozlardır.

1.3.2 — Ortaboy salyangoz;

Çapı 4 santim olan halkadan geçen çapı 3,5 santim olan bir halkadan geçmeyen salyangozlardır.

1.3.3. — Ufak boy salyangoz;

Çapı 3,5 santim olan bir halkadan geçen çapı 3 santim olan bir halkadan geçmeyen salyangozlardır.

1.4. — TOLERANSLAR;

Bir salyangoz partisinde bulunabilecek sınıf, boy ve yabancı madde, bozuk, kırık, fire toleransları aşağıda gösterilmiştir.

1.4.1. — Bir salyangoz sınıfına diğer sınıflardan karışım nisbeti 100 adette 10 adedi geçemez.

1.4.2 — Bir salyangoz partisinde diğer boylardan karışım nisbeti en çok 100 adette 10 adettir.

1.4.3 — Bir salyangoz partisini teşkil eden ambalaj sandıkları içinde ve dışında yabancı madde bulunmaz.

1.4.4. — Bir salyangoz partisi içinde bozuk salyangoz nisbeti ençok 100 adette 5 adettir.

1.4.5 — Bir salyangoz partisi içinde kırık nisbeti en çok 100 adette 5 adettir.

1.4.6 — Bir salyangoz partisinde fire ençok net 100 kiloda 6 kg. dir.

1.4.7 — Ambalaj toleransları;
Bir sandıkta net 25 kilodan fazla salyangoz bulunmaz.
Bir sandıkta adet hesabıyla % 3 den fazla küçükboy salyangoz bulunmaz.
İlk sandık ambalajı ile salyangoz sevk edilmez.

2. MUAYENELER

Piyasaya arz edilen her salyangoz partisi muayene olunur.

2.1. — NÜMUNE ALMA;

Bir salyangoz partisi içinde rastgele % 5 oranında sandıklar açılır.

2.2. — MUAYENE ŞEKLİ;

Her parti malın açılan sandıklarında yapılan muayeneleri ile önce partinin standard sınırı standarddaki faktörlerine uygunluğuna göre tayin olunarak beyannamesine uygunluğu incelenir.

Muayenede standardına uygun çıkan partiler için ilgililerine ibraz edilmek üzere bir kontrol belgesi düzenlenerek mal sahibi veya temsilcisine verilir. Açılan sandıklar usulü veçhile kapatılır. Her sandığın üzerine (kontrol edildi) damgası vurulur, ve kontrol tarihi yazılır veya bu durumu taşıyan bir etiket her sandığa yapıştırılır.

2.3. KONTROL BELGELERİNİN SÜRESİ 7 GÜN DÜR.

3. AMBALAJ

Bu standarddaki salyangoz için ambalaj, her sandık diğerleriyle aynı biçimde olmak üzere 75X40X25 santim eb'adında aralıklı çakılmış tahta kafes sandıktır. (Şekil: 1)
Sandığın tahtaları 9-11 mm. kalınlığında ve sandıktaki yerine göre 6 veya 7 santim genişliğindedir. Tahta aralıkları 2 santimden aşağı olamaz. Aralıklar salyangozun çıkamıyacağı kadardır.

Ambalaj sandığının tahtaları düzgün kesilmiş olmalıdır. Tahtanın cinsi bahis konusu değildir. Ancak hafif ve yola dayanıklı olmalıdır. Ambalaj sandığına dıştan çakılan çitelerin genişliği 3 santim kalınlığı 9-11 mm. dir.

4. MÜTEFERİK HÜKÜMLER

4.1 — Salyangozlar havadar ve serin depolarda muhafaza edilir.

4.2. — Salyangozlar, üstü örtülü vasıtalarla sevk olunur. Güneş gösterilmez. Ancak örtüler sandıkların üstüne serilemez.

4.3 — 20 Haziran'dan 20 Ağustos'a kadar salyangoz sevkiyatı yapılmaz. Bu süre içinde yapılan ihrac kontrol talepleri kabul edilmez ve kontrol belgesi verilemez.

4.4 — Depolama veya istihlak maksadiyle küçük boy salyangoz toplanmaz.

4.5 — Her ambalaj sandığının üstüne alıcının isim ve adresi, satıcının isim ve adresi, malın cinsi, sınıfı, net ve brüt ağırlıkları, sandıklama tarihi, kontrol tarihi yazılır.

4.6 — 20 Mayıs'tan 20 Hazirana kadar salyangoz toplanmaz.

4.7 — Yurt içinde dökme salyangoz sevk edilmez.

4.8 — Bir depoda veya bir taşıtta salyangozun kaşmasını önlemek veya her hangi bir maksatla gözetisi, D.D.T. ve emsali haşarat ilâçları bulundurulamaz ve kullanılamaz.

TÜRK STANDARDLARI

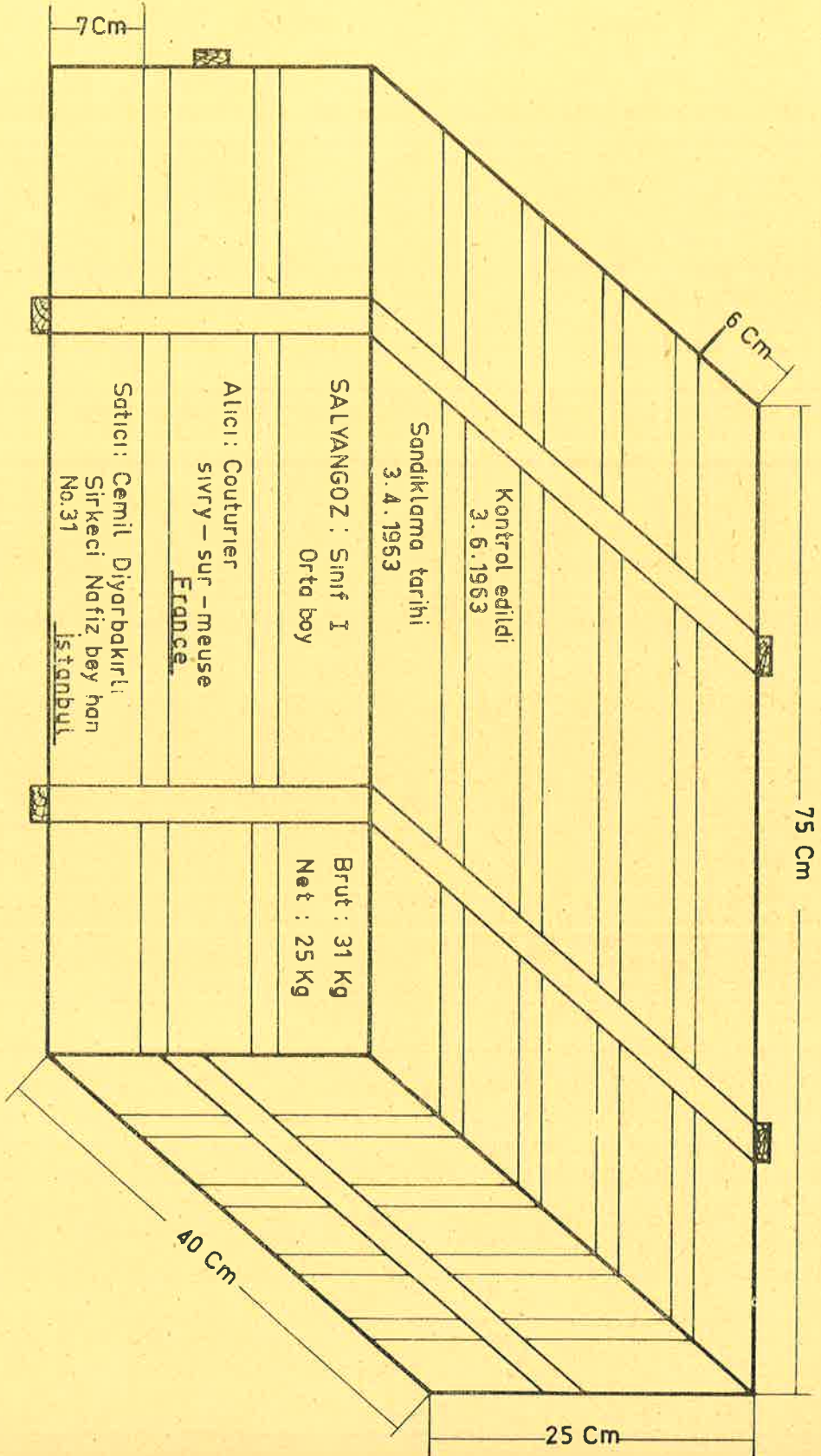

Türk Standardları Enstitüsü

CANLI, KABUKLU SALYANGOZ
AMBALAJ SANDIĞI

TS

UDK.

ŞEKİL: 1

Ölçek: $\frac{1}{20}$

